

Michael V. GAZZO
A HATFUL OF RAIN
TXAPELA BETE EURI

Itzultzaile: María Dolores AGIRRE,¹
Eguneratzaile: Patri URKIZU¹

PERTSONAIAK

JHONNY	(seme bat)
POLO	(beste seme bat)
AITA	
ZELIA	(Jhonnyren emaztea)
MATHER	(heroina saltzailea)
APPLO	(heroina saltzailea)
TXUTXI	(heroina saltzailea)

(1) Obra hau Estatu Batu etan Fred Zinnemann zuzendariaren pean eman zen 1957an. Madriden 1960ko otsailaren 24ean estreinatu zen Eslava antzokian *Un sombrero lleno de lluvia* tituluz, eta 1966an Donostian euskaraz.

Gure eguneratzea edo bermoldatzea María Doloresek itzuli eta makinaz jotako lanean oinarritu da (Koldo Mitxelena kultur-unea, C-373, F-23), Euskaltzaindiak emandako arauel jarraikiz ortografia mailan, baita morfologia eta adizkera bateratuan, irakurlea lagundu asmoz.

Adibidez: *Alegiñak* > *ahalegiñak*; *artu* > *hartu*; *etzidanean* > *ez zidanean*; *kañabera* > *kainabera*; *leioa* > *leioa*; *mai* > *mahai*; *malladia* > *mailadia*; *Nuevayorko* > *Nueva York-eko*; *Polo'n* > *Poloren*; *Zelia'ri* > *Zeliari*; *zula* > *zuela*... Halere, María Doloresen ukitua mantentzearen eta bere itzulpenari ahalik eta, neurri batean bederen, fidelen izatearren, hainbat eta hainbat hitz eta esaldi bere horretan utzi ditugu, hala nola: *alkarrekin*, *arkitu*, *aterkiakin*, *daramaki*, *errez*, *eskui*, *euki*, *ez bai*, *gainentzekoa*, *hasarre*, *haundi*, *hortarako*, *itxoin eiguik*, *itxoiten*, *jeisten*, *kenduz gero*, *neri*, *ordutikan*, *sartuarazi*, *sinistu*, *surangila*, *ta*, *zai*, *zazpirehun*, ...

LENENGO EKITALDIA

Ikuslearen ezkerretik eskuira, bitzta apala. Atea. Sukalderako ta etxerako. Erosoki jazteko ahaleginak egin arren, arlote xamarra. Sukaldea erdi erdian. Mailadia du. Atze aldean leihoa ta Poloren lo-gelarako atea. Eskuiko aldean, senar-emazteen lo-gela. Inguruan, New York-eko bazter itsusiak. Ezkutazapia altxatzerakoan, mahai inguruan gosaltzen, aita, Jhonny ta Zelia.

AITA: *(Altxa ta mahaitik aldenduaz. Hartu aterkia ta ezin itxi ta irikirik dabil).* Bai jauna, bai. Tresna hau dela ta, hegazkina ere ia ia galdu. Ona berau. Mondarra ote dugu? Japoiko kainabera kirtentzat, Alemaniarrak eratu ta Ameriketan egina. Maltzurra ta berritsua galanta saldu zidana. Dirua ateratzearren hamaika berriketa isuria. Hogeita zazpi dolar kendu ta hala ere abioiak aldegin ez zidanean.

JHONNY: *(Poloren lo gelan dagoen Zeliari)* Zer ari zara hor? Azaldu zaitea.

ZELIA: *(Atean azalduaz)* Leihoa itxi ezinik.

AITA: Hori al da Poloren lo-gela?

JHONNY: Bai.

ZELIA: Lagun nazazu. Goian-behean euria ari du ta .

AITA: Zuen gela zela uste nian eta Polok hemen egiten zuela lo.

ZELIA: Bi lagunentzat, estutxo.

AITA: *(Zeliari)* Mutiltxoari, zer izen jarri behar diozue?

ZELIA: Nexka izango da.

AITA: Nik mutikoa nahi berriz.

ZELIA: Oraingoan etsi beharra daukazu ba. Nexka izango da. Hurrengo... onenean...

AITA: *(Kafea hartu ondoren).* Puf... Bazka, bazka ausnartu egin daiteke. Portugaldik ekarria al da?

ZELIA: Ez ba, Kolonbikoa.

JHONNY: Zenbat kafe-hauts jarri diozu?

ZELIA: Ez dakit zer esan ere. Batzutan gutxi bota eta sendoa, atzo berriz ondotxo zuen eta gaztaina ura zirudien. Ez da erraz asmatzen.

- JHONNY: Ontziak ere asko esan nahi du.
- ZELIA: Ontzian ez dago gora-beherarik. Adur txarra izan nik non-bait hortarako. Ez dut sekulan kafe onik egiten.
- AITA: Ez gaizkitzat hartu.
- ZELIA: Bai zera... Urduri nabil gaur. Buruko mina ta berandu jaiki naiz. Lantegira ere berandu. Bazkal garaian sendagileagana joan behar izan dut. Ez naiz nahi baino lehenago iritsi. Izan ere orain txingurria bezala dabil berebila... Gaur ez nengoen berriketarako, ez .
- JHONNY: Emakumea izaki!
- ZELIA: Ez dago ez bairik. Arretaz begiratu ez gero, emakume, burutik oinetaraino.
- AITA: (*Jhonnyri jardukizuna aldatuaraziaz*) Zeliak dionez, ez omen hoa gau eskolara... Zer ba?
- JHONNY: Hutsa, horra... Aurki hasiko nauzu berriro... Egunez lan eta gau ez ikasten jardute hori, batzu-batzutan astuntxo.
- AITA: Bai hala duk. Ez haut behartu nahi. Hala ere harro harro barreartzen diat. Gobernuak gudariek ikasteko ematen dien errextasuna. Horri esker egingo haiz gizon. Noiz bukatuko ote dituk ikasketak?
- ZELIA: Beste bi urte barru...
- AITA: Gudatean bi urte galdu, hirugarrena gaxotegian... askotxo hire sasoirako. (*Ixil unea*). Oinazeak aldegin al zian? Hobe-to esan oso sendatu al hintzen?
- JHONNY: Bai aita, zeharo.
- AITA: Izan ohi dituk, berpizten diren gaitzak ere.
- JHONNY: Nere burua oso ondo arkitzen dut.
- AITA: Harro, harro naukak, mutil. Izan ere hamahiru egun leize-zuloan sartuta atera gabe. Gose ta egarri izan eta zigortu arren, hire bostetik ez inork atera... Ipi apa, esaten zieat nere lagunei. Orduko argazkiak erakutsi ere bai... Hiri ez ziala inortxok ere hitzik atera.
- JHONNY: Gehiegikeriak, aita... Ahaztu itzazu.
- ZELIA: Lotsakizuna al da ba?
- JHONNY: Utzi hori alde batera.

AITA: Ez duk edonor gauza izaten hortarako... Ni ez behintzat... Bakarren batzuk... Dena dela, honoko hau ez zegoek hasarre.

JHONMY: Entzun dut. Noiz arte jardun behar duzu lelo berarekin. Utzi dezagun.

ZELIA: Gordeta neuzkan egunkariak ere puskatu egin dizkiat.

JHONMY: Arren eskatzen dizuet.

(*Ixilunea*)

AITA: Harritzekoa baina hegazkiratu behar dudan bakoitzean gora larriak jotzen nau. (*Ixilunea*) Bai polita gelditu dela lehen lana egiten nuen edaritegia! Aurre osoa kristalezkoa. Eguzkiak bete-betea jotzen du. Itsasoa ere ederki ikusten da. Lekuaren ederra! Ta bertara dihoazenak: Legegizon, sendagile ta munduko sal-eroslerik ospetsuenak. Ez zen irabazpide txarra... baina nork daki, onenean berriro hartu egingo naute.

JHONMY: Lanari utzi egin al diozu ba?

AITA: Horregatik hasarretu ninduan ba. Hire anaiak ehun aldiz bai gutxienez esan zidaan, bi mila ta bostehun dolar zeuzkala aurreratuta ta hartzeko zernahitarako, ta zer egin nian, eskatutako fidantza jarri ta lanean hasi. Harotzak han ari dituk, joandako hiru aste hauetan.

ZELIA: Hartuko zaituzte berriro.

AITA: Ikusiko bazenute... Sapaiko habeak eta mostradorea, haritzezkoak.

ZELIA: Dirua jarri baino lehen, Polori esan behar zenion... horixe da ba. Behia baino lehenago zintzarria...

AITA: Ez dik aurrenengo saldukeria. Eta hutsa taxuzko lanean ari balitz... Burrukalari alajaina ta kafeteria deitu horrelako leku bati... Ondo ezagutzen dizkiat nik... Baina non hondatu ditu diru hoiek? Ez da ahuntzaren gauerdiko eztula parra parra botatzeko...

JHONMY: Ez zaitez hasarretu. Ongi ezagutzen dut nik gure anaia. Hark ez daukala esan dizunean ez dauka arditik ere...

AITA: Ez diat ikusi nahi.

JHONNY: Hori gorrotoa da.

ZELIA: Gaur etxeratzen denean nik hitzegingo diot.

JHONNY: Txurrut bat, aita?

AITA: Ekatzak bai. Honek 'e ez dik iruzurrik egiten. (*Edaten du*) Gogoratzen al haiz gure mendi etxe hartaz? Hamaika lan egindakoa... Honoko normanditar zalditzar haiek zuhaitzei erantsi ta ipurditik atera ohi ginunean? Gero lur haiek gorritu. Alde ederra ordutikan honera. Nekazaritzatik ostalaritzara... Siñoritentzat koktel eta nahasketak egitera. Lotsatu egiten nauk, motel.

JHONNY: Zertaz?

AITA: Astean bi aldiz azkzalak txukuntzen zizkidatek.

ZELIA: Jhonny landetxe batean... nekazaritza... Ezin sinistu dut.

AITA: Ederkitxo bizi ez bazen ba.

JHONNY: Bai, horixe...!

AITA: Hi guda-mutil habilela, egon ninduan berriro nekazaritzari emango ote nion... burutik egin zaion mundu txoro hau ikusita. Izan ere gure mendi-etxe hartako patxara hura... Gaurko jendea lasterka bizi duk... lasterregi... Trenak, hegazkinak, berebilak, denak abiaduran... munduko txapel-dun izan nahi, ta zertarako? Seme, pozik joango nindukek ni berriro lurra lantzerara. Burutik ezin uxatu dezakedan zerbait zebilkit... Nola esango nitek... Geroa ausnartu nahi nitek... Jo ta ke gabiltzala ez ote dugu baztertu beharren beharrena?

ZELIA: Egia diozu.

AITA: Aurrerapenak ez dituk txarrak... Hoiel esker atera hituan zuloetatik gure aurrekoak, baina hau ere egia duk: Gu bizi garen garai hau gaitzak jota zegok eta gaitz hori ezagutu egin behar sendatzeko.

JHONNY: Zer gaitzek gero?

AITA: Hutsune handia ta gu buruz buru gjaudek. Jendeak ez dik ezertan sinisten. Jakintsu usteko sasikoek nahasten gaituzte... Jendea ondoena ostalariak ezagutzen ditu. Ederkitxo hartzen ez badiote ba pultsua...

- ZELIA: Aizazu, ta gure agintariak ostatueta ta jatetxetan egiten al dituzte herri zuzenketak?
- AITA: Baietz esango nuke.
- ZELIA: Askotan entzun izan da hutsune mendean, hutsune-gizaldian bizi garela. Mundua oso nahastuta dabilela, ta gu haurtxoaren zai. Zertarako? Moiznahi guda sortzeko arriskua. Pakean gaudenean ere ertzak zorrotz euki behar. Horrelako bat entzundakoan, odolak irakiten dit.
- AITA: Hori ona da... Gaztea izaki... bere sasoiaren. Hori dio italiar esaera zaharrak.
- ZELIA: Neri axola gutxi italiar edo txinatar esaerak. Hauxe bakarrik jakin nahi nuke: Zuk zertaz sinisten duzu?
- AITA: Aintzakotzat hartu duzu, ume. Nik adin hontan zertan sinistu dezaket?
- ZELIA: Bi seme badituzu behintzat eta ilobatxoaren ere bidean... Polo ere ez da mutilzahar geldituko... Biloba gehio ere etorriko dira...
- AITA: Egia, oraingo itxuraz ez da mundua aituko.
- ZELIA: Nik berriz baietz uste. Hau ere gure garaiko gaitza. Senar emazteen arteko uztarriak ez duela irauten eta hala ere inor ez ahalegindu luzarazten. Zoriontsu ezin izan daitezkeen senar-emazteak, zertarako alkarrekin bizi? Lokarriak eten ta kitto. Baina bai, bai, haur urritzeak ere mundua ezereztu dezake... Ez sinismenik, ez helbururik, ez jardun jatorrik. Egoera horrek ez du sortuko haurrik.
- JHONNY: Tira, lasaitu, maite hori... Auzokoek entzungo balizute, izutu egingo lirateke.
- ZELIA: Auzokoei ere ondo letorkieke entzutea. Ez nuke atzera egingo.
(Mailadia argitzen da pixka bat eta eskuzko mailaditik, teilatura dihoan mailaditik bi gizonezko jeisten dira)
- AITA: Emakume ta erdi bazara (Jhonny). Gero baino gero ama zenaren antz haundiagoa zeukak. Ile argia.
- ZELIA: Nik beltzarana zuela uste nuen.
- AITA: Bai, beltzarana zen, baina hala ere alkarren iduri haundia.

(Eskuzko mailadian barrena beste gizonezkoa. Hirurak, bildu ta txumutxuka jardun eta berriro gora dihoa azkena heldu dena. Matherek aterkiakin joaz lagun legun goruntz bultzatzen du. Hiruretan moztakanak, Aplok, poliki poliki Jhonnyren atea jotzen du)

JHONNY: (Irikiaz) Zer diagu?

ZELIA: Sartuarazi itzazu.

JHONNY: Aurrera.

(Mather eta Aplo, atean azaltzen dira. Lehendabizikoa ondo jantzi ta betaurreko ilunak daramazki. Besteak, gabbardina zahar eta zikina daramaki).

MATHER: (Oinetakoengatik) Oinetako zikinak zeramazkigu, Jhonny, ta hemen ongi gatxeudek. Unetxo batean hirekin hitzegin nahi diagu.

JHONNY: Emaztea ta aita ...

AITA: Zer diozue?

APLO: Solairua zikindu dizut, etxeakoandre. Hemendik at hobeto.

MATHER: Bai hobeto. Hator pixka batean. (Aitari ta Zeliari) Beste bat arte.

(Atera ta eskailera buruan itxoiten dute)

ZELIA: Nortzuk dituzu?

JHONNY: Noizean behin, jokoan ibili oi garen lagunak. Diru bila etorriko ziren eta zuen aurrean lotsatu, nonbait. Argazkiak atera ta erakutsi aitari. Banator berehala.

ZELIA: Arretaz ibili, hotz dago ta.

(Jhonny atera egiten da. Argiak moteldu etxe barrua. Eskaileran piztu)

JHONNY: Gaur adur txarrekoa niabilek, motel. Ezin aurkitu izan haut. Non ibili haiz?

APLO: Bai, gaur denak gure bila.

MATHER: Alby, kateatu die.

APLO: Surangila lez, labairdu beharra zeukagu. Leku bakoitzean bi minutu t'alde.

MATHER: Oraingo hontan eraso aldi haundia diagu. Gureak egin dik...! Zortzi egun barru ez zegok hemen, ezta honelako-txe anpoila bat ere... Ezta urretan ordainduta 're.

JHONNY: Nik ez zaukat pa ezer.

MATHER: Ta zer uste duk hik... ni sendagilea naizela, errezetaz ateratzeko? Irabazpideak irabazpide dituk.

APLO: Gaxotegian bai ederki... Baina orain honek ere ordaindu egin behar.

MATHER: Nolatan habil? (*Behatzakin eginez*)

JHONNY: Gaizki... ezta arditik ere.

MATHER: Guztia ez ordainduta 're zertxobait sikira...

JHONNY: Nondik nahi duzue sortzea? Ito behar nauzuela... arrania-na... Diru hori guzia hasialdi baterako gehitxo duk.

(*Eskuzko eskaileratik ezkutatu zena, berriro azaldu da tximu antzera Jhonny zintzilikatu zaio*)

MATHER: Zertako henbilen ba gure bila?

JHONNY: Uste gabeen aita azaldu zaiguk. Egun banako batzuetarako. Bitarte hortarako pixkat nahi nikek. Aldegiten duenean, zor hori nola hala ordainduko dizuet.

APLO: Baina zer asmo dituk, pixkanaka ordaintzekoa...

MATHER: Hik igarriko diok, onean ez bada txarrean, behar den dena kitatu behar diguk... Xentimorik utzi gabe.

JHONNY: Burutik egin zaizue... Gaurtik biharrera nondik atera behar dizkiat nik zazpirehun dolar?

APLO: Emaztearen eltxetxoan ez al zegok ezer?

JHONNY: Zoroak... hori aitatzea ere.

MATHER: Txutxi... (*Mailadikoari. Hau ez da mugitzen eta bertatik heltzen dio Jhonnyri lepezamarretik eta mailadiaren aurka estutuz*) Aizak, hamalau! Aixkire zaharrak garela? Ostatur ostatu, baso-erdiak hustuaz alkarrekin ibiliai garela?... Neri bost axola... Entzuten al duk?. Dirua... edo... bada-kik... Patu bostehuntxo bat eta gainentzekoa utzi gerorako... Aska zak... Txutxi...

(*Askatu egiten du*)

JHONNY: Egun hauetan nola moldatuko nauk... zertxobait gabe...

MATHER: Hori hik jakingo duk... (*Zigarrua atera ta erakutsiaz*) Ikusten? Azala kenduez gero hutsa... Gramotxo batzuk... hiri ekartzeko sakelean sartzen dudan bakoitzean... arrixku ederra... hamar urterako espetxea bai...

JHONNY: Eskerrak... Bihar ordainduko diat.

MATHER: Aizak hik gutxienez, eguneko 40 dolar behar dituk... Lan hutsetik ez duk errez osatzen... Egin zak zerbait... zer nahi... baina dirua sortu zak... ohostu, harrapatu behar bada...

APLO: (*Pistola luzatuz*) To...

JHONNY: Zertarako diat hori?... Zuek ez zaudete ongi... (*Behatzakin eginez*)

APLO: Har zak, hutsa zegok eta...

JHONNY: Ezta...

MATHER: Jar zak pa lurrean, baina dirua lortu nola hala...

JHONNY: Entzun zak... egun osoa diru bila zeramakit (*Matherek ostikada ematen dio zurminoan... Jhonnyk karraxiari eutsiarazten dio*) Ez-berriro hasi. Aita etxean diagu... Entzun zak...

TXUTXI: Entzun duk, Mather, aita hemen dutela... Emaiok zerbait bestela honenak egin dik...

MATHER: Aita hemen dutela, gurea ere ibiliko duk nonbait... Oha hi teilatura ta itxoin eiguk...

TXUTXI: Ondo zegok.

MATHER: Bihar goizerako bostehun...

(*Mather eta Aplo badihoaz*)

TXUTXI: Nola hago? Aditu... ez nebilek txantxetan... Sabel gorri hori...! Ikusi izan bahuan arestian dirua zor zion batekin... nola jardun den... Ez egitekoren bat egingo dik... Tira, hartu zak... hutsa zegok eta.

JHONNY: Hik ezer ez?

TXUTXI: Ezta zipitzik ere...

JHONNY: Erdika bat... ba...

- TXUTXI: Neretzat hartuko nikek...
- JHONNY: Uzteko ibili hintzenean... ezin ta nigana jo huan... eta nik neukan guztia eman...
- TXUTXI: Ondo zegok... Joan hadi geroxio... etxean izango nauk...
(Txutxi, esku eskaileratik badihoa. Jhonnyk jetxi ta pistola hartu ta jakearen sakelean sartzen du. Argiak eskaileretan itzali ta etxe barrenean pizten dira.)
- AITA: Basetxeak haundia ez izan arren bizitzeko aina ematen zigun... Baina behin fabrika bat zihoala sail haietan ta sailak legez kentzeko desafioa egin ziguten, ta azkenean etxetik bota. Irteera hil benetan... Hura etxea... maindioa 're neronek egina... Handik pixkatera emazte gaxoa hil.
(Jhonny sartzen da) Zer nahi zien maltzur hoiek?
- ZELIA: Ez didate batere onik egin.
- JHONNY: Joko-lagunak dira.
- AITA: Ta mailadian gelditu arazi? Sartu arazi ba barrena.
- JHONNY: Ez zaio axolarik. Gehiena ere zenbat aldiz ikusiko nituen ba?...
- ZELIA: Nik askotan ba... Willy edo delako horrekin kale ertzean zutik... Beti zeharka begira...
- JHONNY: Ez dituzu gehio ikusiko.
- ZELIA: Kafea hartuko al dugu berriro?
- AITA: Neretzat ez behintzat... Mila esker... Hotelera joan behar dut... Non utzi ote dut...
- ZELIA: Hortxe daukazu...
- AITA: Sei alkandora erosi dizkiat... Lau hiretzat eta bi Polorentzat.
- JHONNY: Jarri ezaizkiozu hiru...
- AITA: Lau hiretzat dituk.
- ZELIA: Bihar gurekin bazkalduko duzu...
- AITA: Futbolerako sarrerak ekarriko ditut
(Badihoa)
- JHONNY: Kontuz mailadian, aita...
- AITA: Bihar arte, seme...

JHONNY: Ondo lo egin...

AITA: (*Geldi unea*) Kanean zehar nihoala, txapela erortzen bazait?

JHONNY: Ez makurtu hartzera...

(*Ohitura zaharra*)

AITA: Zergatik ez?...

JHONNY: Berebilek aurrean hartuta eramango zindukete...

AITA: (*Barrez*) Agur seme, bihar arte...

(*Badihoa aita. Jhonnyk jakatik pistola hartzen du. Bila dabil non ezkutatu ta azkenean kajoian gordetzen du. Sukaldean sartu ta besoa. (Jantziarena) goratzen hasten da. Konturatu ta berriro beheratu. Hurrena nahiko gauzak jasotzen. Aitak ekarritako paketea hartu ta Poloren gelara botatzen du. Une batean badirudi lo hartuko duela. Gogor egin eta aurrera. Fregaderara joan eta ur-zaprastada botatzen du aurpegira. Berriro mahaia jasotzen du. Une hartantxe Zelia sartzen da.*)

ZELIA: Ez dago ur berorik. (*Ixil unea*) Aita joan orduko mututu egiten zara. (*Ixil unea*) Mahaia jaso didazu, bejondaizula. Esnea nahi baduzu, hor daukazu (*Ixil unea berriro*) Gaur goizekoa barkatu... huskeria zen... Ez dakit zer zen ere...

JHONNY: Nik bai ba. Ezereza deitu nauzu.

ZELIA: Zuk ere esatea zenuen lanetik bota zaituztela... Ni ez jakinean joan ta nagusiak txorotzat hartuko ninduen. Lanean ari zaren ala ez, zure lagunak esanda jakin behar al dut ba?

JHONNY: Ez dakit gaur zer nabilen. Egun osoan egindako lana alferrik.

ZELIA: Ta hori dela ta lanari utzi?

JHONNY: Ez zara konturatzen. Bota egin naute, emakumea, bota. Hamabost ardatz jarri ditut tornuan eta milimetro bana luzetxo. Sei hilabete hauetan laugarren lantegia galdu dut.

ZELIA: Eta zer?

JHONNY: (*Agitz*) Non jarriko dut hau?

ZELIA: Goiko apalean.

JHONNY: Ez gero neri oihurik.

- ZELIA: Egin al dizut ba?
- JHONNY: Itxurak hala dira.
- ZELIA: Ondo da. Goiko apalean, ontziak jartzen dira. Esnea izoztegian. Zure oinetakoak gordeak ditut eta Rilmington kaleko 87 garren etxean bizi gaituzu. Hori dena ondo dago. Utzi hori dena ta zatoz, hitzegin egin behar dugu. Aspaldian ez dugu lasai-lasai hitzegin. Bi zentzudun bezala.
- JHONNY: Nahi duzun bezala. Neretzat dena hitzegina dago. Hauxe bakarrik dago erabaki beharra: Bietako batek etxetik joan beharra dauka, baina nor, nik ala zuk?
- ZELIA: Nik esango nuke ba zerbait.
- JHONNY: Esan ba ... tira. Entzungo dizut.
- ZELIA: Ez izaki nahikoa entzute hutsa. Zuk zere aldetik ahalegin-du ta saiatu zaitez.
- JHONNY: Ez dakit zer esan... Guzia esana dago. Zer gertatzen zait? Ezin hitzegin dezaket... Ezin dut asmatu...
- ZELIA: Ez daukazu inorekin hitzegin beharrik. Zure emaztea nauzu: Alkarrekin bizi ta seme alabak izatekotan ezkondu ginen...
- JHONNY: Hori da sermoial! Ez al dakizu beste zerbaitetaz hitzegiten?
- ZELIA: Ondo da. Hasi gaitezen beste berriak jakiten. Nolakoa da? Ederra? Aberatsa?
- JHONNY: Hori ez da berria, emakumea... beti lelo bera... askotan esan dizut, lau urte ezkondu ginela ta oraindik ez diodala eskurik ere eman beste emakume bati.
- ZELIA: Eta lau urte hoietan, urte bete egin dugula alkarrekin esan daiteke Gaitz da horrelako bizikera. Lotsatu egiten naiz esatez, baina hamaika aldiz amets egin izan dut zu urruti, nigandik urruti etxe berean bizi arren eta gizonezkoaren babesa nahi. Erotuko ote nintzen ere. Baina ez, nere burua menderatzen jakin izan dut eta beste senar emazteak bezalaxe, jolas eta dantza zalea izan arren hementxe egon izan naiz zure zai.
- JHONNY: Ni ere ez nintzen inora joaten.

- ZELIA: Tira ba, nere errua noski. Baina Jhonny, ez daukazu gezurra esan beharrik.
- JHONNY: Nik ez diot gezurrik.
- ZELIA: Ez dizut behinere galdetu nahi izan, gauak non igaro izan dituzun. Hala ere, ni nintzela zure kutun, ta poztu egiten nintzen.
- JHONNY: Eta egia haundia. Zu bakar bakarra maite zaitut.
- ZELIA: Bakarrik uzten nauzu. Bakarrik baino 're okerrago. Gau osoan nere buruari galdezka, non ote zabiltzan. Polo ta biok bakarrik etxean. Biok zu gogoan eta aitatu ere ez. Ez ausartzen. Bakartasuna bera baino 're okerragoa. Ezin gintezke era hontan hirurak hemen bizi etxepe berean. Lehen ez zitzaion axolarik ezer asko ez bazenion ere alkarrekin behintzat. Gogoratzen?
- JHONNY: Honoko astearen azken hura,...
- ZELIA: Hotel zainak ezin sinistu senar emazteak ginenik.
- JHONNY: Eta zu eguzkiak erre zintuen. Nik esan nizun arretaz hartzeko baina.
- ZELIA: Zuri ere bost axola nik esandakoak... Harkaitzetan ez ibiltzeko ta hala ere zerea eta gero aste beteko erren.
- JHONNY: Eta zuk zirkoko klowna zenirudin. Aurpegi guztia zuri zuri.
- ZELIA: Eta musuka harrapatu gintuen agure haren hasarrea?
(Ixil unea)
- JHONNY: Zertarako gogorarazi hori guztia?
- ZELIA: Zer hoberik? Gudatera joan baino lehenagoko astea zen. Zer egingo nuen nik orduan, nirekin euki arazteagatik?
- JHONNY: Geltokian negar egin zenuen.
- ZELIA: Ez jakin, ez, zertara zeneramaten, eta hainbat gutxiago berriz, noiz berriro ikusiko zintudan. Zuk ere negar egin zenuen.
- JHONNY: Bai ta zera ere...
- ZELIA: Bai, leihatila atzetik ikusi zintudan. Irri parre egin nahi ta negarrak irten.

JHONNY: Zer egin bestela: Anderea galdu duen nexka koxkorra iduri.

ZELIA: Maite al nauzu, Jhonny?

JHONNY: Hitzez esan ahal izan baino gehiago. Kalez-kale bila nenbilenean, inork baino hobeto dakit, nik behar dudana, hementxe dagoela lo. Hemen dagoela jakin ta hala ere, zu bilatu nahi zaitut non-nahi.

ZELIA: Bizikera hau eten egin behar dugu, zu Jainkoak jakin, ni hemen bakarrik. Zu zere kasa, ni nerera... Baina berdin zaio... Esaidazu. Zer egin duzu? Lanetik bidali egin zaituztela ta zer?

JHONNY: Gaur goizean esan didazu gu bion arteko zera... urratu egin dela... hori esanda, joan egin zara. Burutik egitea bai al dakizu zer den? Aita zetorrela jakin nuenetik, txistu hotsa belarrietatik aldegin gabe daukat. Deitzeko jotzen zigun txistu luze hura ... Hamaika aldiz esana: Ikastolatik irten ta berehala etxeratzeko, baina ni korrika bolatokira. Handik pixkatera, txistua ni hala ere jolasean. Txistu hotsean antzematen nion, gero baino gero hasarreago zegoela, hala ere, neri bost axola. Hura txistuka ta ni hantxe irabazi arte. Orduan etxe aldera makal makal. Atarira heldutakoan, aitaren egin ... amona zenak hala egina-razten baitzigun trumoiak jotzen zuenean. Etxean sartutakoan. Aita, hauxe irabazi dut... eta zapra, belartzaldekoa, txokoratzen ninduen.

ZELIA: Gaur zer egin duzu? Ez zeunden etxean. Urrutizkinez deitu dut.

JHONNY: Horixe esatera nihoakizun.

ZELIA: Ez dirudi ba.

JHONNY: Ara! Trenean sartuta ta jaiotetxea ikustera joan natzaizu. Hamabost urte izan ez nintzela. Harrez gero hamaika erauntsi bota du. Erotzat hartua izango naute herrian. Hura jakin-mina ... Ate joka hasi ez naizenean, etxe barrena ikusteko. Gutxi egin du. Gero eskolara hurbildu naiz, aitaren txistua gogorazi nahi. Ondoren aita bila, ta honera.

ZELIA: Zure etxera! ...

JHONNY: Bai, gure etxera ta harritzekoa! Gure sortetxetik ateraez gero, askotxo ezagutu izan ditut eta etxe denetan tresna berak izan arren: mahaia, aulkia, leihoa, arrotz aurkitzen dut nere burua.

ZELIA: Hemen ere bai?

JHONNY: Ez dakit zer esan ere. Baina dena dela ez nuke beti hemen bizi izan nahi.

ZELIA: Nirekin.

JHONNY: Sinets zaidazu ta utzi alde batera burutapen hoiek. Nik zu maite zaitut eta zu behar zaitut ... Zugan bizi nahi nuke...

ZELIA: Hori egia balitz...

JHONNY: Hala da ba. Hala ere, gaur gauean irten beharra dut.

ZELIA: (*Bere onetik ez ateratzearren*) Atertu du. ... Leihoak irikitzea hobe.

(*Mailadian algara hotsak eta azkenik Poloren ahotsa eskailera igoaz*)

POLO: Non zarete? (*Barrendik*) Etxe ormak ere jiraka zabiltzak.

JHONNY: Helduiek beroiei.

ZELIA: Lagun egiozu, eskailetan bera erori ez dadin.

(*Jhonny atera egiten da ta anaiari heltzen dio, edan xamartua dator ta.*)

POLO: Tira, jantzi ta goazen dantzara... Ibili azkar, Zelia. Solairua ere koloka al zegok?

ZELIA: Lotsatu egin behar zenuke. . .

POLO: Ez dakit zer diozun... mozkor ederra harrapatu dut.

JHONNY: Heldu, ia, honeko aulki horretaraino.

POLO: Zertarako nitek lotsa alegia... Utzi nazak, anai... Noren alde eman behar duk hire botoa... Mis Ameriketa alde?

JHONNY: Ez zekiat oraindik.

POLO: Nik honez gero 23 aldiz eman zioat nere botoa ta zer? Ezta begiratu ere.

ZELIA: Hartu hau...

POLO: Ez, ez, eskerrik asko, kutun... Kafe horretatik ez... Ez nago horren txorabiatua... E... arretaz oinetako hoiekin

narru bigunekoak baitira. Tira, jarri diskoren bat. Baina ona. ... Koinata, jarri soinua ta goazen dantzara.

ZELIA: Erantzi ta oheratzea onena.

POLO: Hara, beste argi iturri... Goazen dantzara. Bigarren bizitzako andrea ikusi? Azpi jantziak beti leihoan zabaltzen ditu, ez euki nonbait aldagarririk. Egunero sortzen duen ixkanbila... Baina ez axolarik... Berak kendu, garbitu, zabaldu ta jarri... Guzia leihoan.

ZELIA: Erantzi ta oheratu.

POLO: Erantzi ta zure aurrean, ez horixe. Lotsatu egiten naiz... Gainera heste sobrantea apendizitis izan nueneko ebakia ere hementxe daukat. Hau da ormaina. Denok ditugu ormainak Jhonnek ere bai, galanta bizkarrean. Hamairu egun leiza zuloan igaro zituenekoa... Zelia, hona hemen, nere anaia... Honen adiskideak, nere... ez, ez, honenak ez dira nere adiskide.

JHONNY: Ixil hadi, motel.

POLO: Ixilikakoa. Nere anaiak ez du bihotzik.

JHONNY: Goazik, txorakeriarik asko esan duk eta.

POLO: Aizak, gizatalde ergel hori berriro hemen ikusten badiat, driskilatu ta kito.

JHONNY: Ixildu hadi behin betiko.

POLO: Mututu nauk... Hire antzera jokatuko diat... Honi, inork ez salatuarazi, ordea... Ez izenik, ez abizenik, gudari taldearen gutxiago berriz, hitzerdirik ere ez. Ez zioat gure agureari esango.

JHONNY: Ahaztu zak eta ohera.

POLO: Hik arrazoi... ahaztu ditzagun guztiak... ez zeukagu ezeren eta inoren beharrik. Hona narru goxozko oinetakoak, eta Paristik ekarritako gerrikoa. Non da nere gerrikoa? Mila esker, aingerutxo, ez iduri baina aingerutxo.

ZELIA: Ondo lo egin.

POLO: Ez kupidatu nitzaz... Horra nahi dudan guztia bertan... Guzia ez... neurrira egindako jazkirik banu... Horrelakotxe batekin lo hartuko nuela uste...

(Jhonnyk bere lo gelara eramaten du ta badator.)

JHONNY: Gehitxo edan du.

ZELIA: Hoztu ez dadin hauxe botako diot gainera. *(Poloren lo gelan sartzen den bitartean, Jhonnyk pistola atera kajoitik eta gorde egiten du. Badator Zelia.)* Mora zoaz?

JHONNY: Kalera egurastera. Ez jantzi berokirik bakarrik joan nahi dut. Bakar- bakarrik, nere buruakin.

ZELIA: Zer ba?

JHONNY: Ez dakit pa. Buruko kezka hauek hausnartu egin nahi ditut. Hortarako bakarrik onena.

ZELIA: Ez dizut nik hitzik egingo, baina zurekin joan nahi nuke...

JHONNY: Ezin daiteke. Berehalaxe natorkizu...

ZELIA: Itxoin egingo dizut.

JHONNY: Hasarretu gabe ordea.

ZELIA: Maite zaitut... Jhonny...

JHONNY: Gaur goizean esandakoa ahaztu al duzu?

ZELIA: Ez aitatu horrelakorik. ...Esandakoaren damua sakelean baneuke. ...eta senar emazte arteko uztarri gozoa ez ahultzearren nik egin ditudanagatik medailarik emango balute, pixuaren pixuz, solairua zulatuko nuke. Bota begiratua, inguratzen gaituenengana. Hori dena zuk egina da...zure zurea da.. ni ere zurea nauzu. Ez al zaitu poztan? Zer egingo zaio ba. ... Zoaz gizona... Hementxe aurkituko nauzu... Baina ez ahaztu... gaurko hau izango dela zure azken irteera.

JHONNY: Barkatu.

ZELIA: Zer dirudizu eskua morroiloan jarrita. Zoaz eta hor konpon.

(Jhonny atera egiten da. Eskailerara iritsitakoan gelditu egiten da. Bera ere badihoa beste aldera eta gelditu egiten da. Biak une berean egiten dute, atzera bezala baina barrenean itotzen dute asmoa ta Jhonnyk eskailera jeisten du, ta badihoa.)

ILUNA

BIGARREN LAUKIA

Goizeko ordubiak aldera. Ilun. Urrutiko zakurraren zaunka entzuten. Pixkanaka Poloren gelako atea irikitzen da Bata soinean duela agertzen da. Balantzaka sukaldeko atera inguratu eta zoramenez edan ...Argiak pizten dira.

- ZELIA: Ez zazu horrela edan. Urdaileko mina egingo dizu.
- POLO: Bietako bat aukeratu behar: Urdaileko oinazea edo ega-riak ito. Eta Jhonny?
- ZELIA: Ez dago hemen. Irten egin da.
- POLO: Nirekin hasarre oraindik?
- ZELIA: Badituzu kopetan bi azal... Lotsatu egin behar zenuke... lotsatu... Aitari itzal gehiago ez izatea... Horretxek hasar-rratzen nau...
- POLO: Ba. ..horri nigatik bost axola. ..Hemen baitauka bere bihotzeko kutuna. ...Jhonny. Nik burutu behar izan dut hemen, nik ez daukat ez hasarrazteko eskubiderik ezta min hartzekorik. ...Badakit ez naizela gizon ikasia; BAÑA BATXILLERRA behar al du ba gizonak gizon izateko Ez naiz behinepein lotsagaldu bat eta.
- ZELIA: Hori bekaizkeria da.
- POLO: Zerena? Beti horrela izan gaituzu. ..Ez dut nik gure aitakin beste hartu emanik izan. Gainera ez aita bakarrik... Ahaide denek berdin jokutzen dute... Ezaguera dudanez gero, denak nere bizkar parre.
- ZELIA: Ez duzu aita maite... Aurreratu al diozu agindu zenion dirua... Esan zuen ...
- POLO: Badakit gehiegi 're zer esan zuen. Nik ere hori bera nioen, baina diruak hegan egiten du. Haiek ere, hego aldera txinarrekin batera. ... Zaldi apustuan jokatu ta galdu egin nuen. Hori guztia. ...Ez dauzkadala, esandakoak ez dauzkat eta kito.
- ZELIA: Galdetu bakarrik egin dizut.
- POLO: Eskerrak ba... Aitak ere, lanean ari naizen lekura joan eta badirudi mundu berria begiz jo duela. Ez omen da hara edatera bakarrik joaten... Mostradore inguruan egon ohi

dira berrogei bat emakume, zeran...zai...ta neri ez dela jentea edatera bakarrik joaten... A zer nolako argi iturri...

ZELIA: Zer gertatu zaizu Polo...Ez zaitut behinere horrela ikusi.

POLO: Edan egin dut.

ZELIA: Bai, bai. ...ez daukazu esan beharrik.

POLO: Ez ote daukat gogoak emandakoan edaterik? Bultzagaia behar al da ba edateko ala?

ZELIA: Anaia ere ez duzu lehen bezala maite.

POLO: Jueza dirudizu. Nor? Nola? Non?

ZELIA: Gorroto diozula dirudi.

POLO: Orain ez behintzat. Hori lehenago zen ...mutil koxkorrak ginenean. Harentzat ziren losintxa denak. Neretzat hutsa. Hura beti etxez etxe ahaideak eraman ohi zuten ni berriz beti etxe zuloan. Hazi ginen. ...gizon egin. ...Behin batean esan zidan: hi ta biok bakarrik gaituk gure gurasoen ondo-rengo. Alkartu gaitezen ba inork ez gaitzan banakatu. Harez gero besterik da.

ZELIA: Ez dit inoiz horrelakorik esan.

POLO: Beste gehio ere gorde dizkitzu! Aitatzaz gaizki esaka jardutea ez baita atsegin.

ZELIA: Esaidazu, zer gertatzen zaio Jhonnyri?

POLO: Galde zaiozu berari, zure senarra da ta ni utzi pakean.

ZELIA: Haren berdina zu ere. ...Begiak itxiez gero, nork asmatu bietako zeinekin nagoen, lo gelan?

POLO: Galde, galde zaharrari, hark esango dizu nor naizen ni... Ni Polo ezereza bihurrietan bihurriena... Gogoan ez baditu ba oraindik nere astakeriak... Ederki oroitzen da harrika eman niola behin berebilean zihoan txoferrari. Beste batean maindioari su eman. Ikastolara joan orde z piper egin...Ni ez bainaiz Jhonny. ... Hura nere anaia ta aingerutxo horrek azkenean, ni garbitu egingo nau. ...Ikusiko duzu...

(Zeliak basoka ura botatzen dio Polori aurpegira)

ZELIA: Barkatu....

POLO: Denak berdin nere aurka zu ere bai ...ta ni denentzat...

(Lo gelan sartzen da)

ZELIA: Ez zaitez joan Polo... Zatoz nirekin. Bakar bakarrik nago ta...Esaidazu zerbait.

POLO: Ez.

ZELIA: 'Arren eskatzen dizut. Bakar min honetan. ...*(Polo irtetzen da)* Opiltxo hauetako bat?

POLO: Ez.

ZELIA: Nik bai ba.

POLO: Tira, ekatzu ba bat. Lantegian ongi?

ZELIA: Jhonny bota egin dute.

POLO: Banekien. ...Zure Lantegiaz galdetzen nizun.

ZELIA: Zergatik ez zenidan esan bota zutela?

POLO: Ni ez nintzen haren nagusi. Ni etxe hontan, arrotz nauzu.

ZELIA: Etxe hontan arrotz eta zure lan tokian borrokalari.

POLO: Nork esan dizu?

ZELIA: Zuen aitak.

POLO: Bart, ez bat eta ez bi, azaldu ez zitzaigun ba barrean... Hasi zen gaizki esaka, ostatua berea balu bezala ta, jabeak horixe nahi. Hortarako nauka ba ni, bat builan da astakerian hasten denean, botatzen nau ni aurrera ta ez da izaten han giro... Hamaika muturreko hartutakoa. Ez dakit ez nork jo nauen, gutxiago berriz norengandik hartu duan muturrekoa... Ta txerri hori, nere bizkar algaraz.

ZELIA: Zu ahulegia zara horrelako lan traketserako. Utzi egin behar zenuke.

POLO: Utzi? Eta non irabazi, astean ehun ta hogeita bost dolar? Non? Behartsuok inon ez ... Mundura txanponik gabe etorri ta mundu hontatik, zorrez beteak aldegin.

ZELIA: Esan zazu berriro.

POLO: Mundu hontara arditik gabe etorri ta.

ZELIA: Ondo dago, *(Jakintzari)* pilosofo... Ahaztu itzazu... Nik lana egiten dudan lekua etorriko litzaizuke zuri ongi. Gogoan dut gela apain hartara sartu nintzenean. ...Minutuan ehun ta hogeit hitz hartzen nituen idazlasterrean. Orain berriz,

paperak batetik bestera aldatu, harkatzari muturra hautsi ta berriro zorroztu, zerbaitean ari naizela behintzat. ...Atzo lantegiko buru egiten duenak deitu ninduen. Pozik, zerbaiten lana banuela ta. ... Baina bai zera, bai al dakizu zer nahi zuen? ... Zoriontsu nintzen galdetu, lana gogoko zitzaidan ala ez. Horrela daramazkit bost urte eta sei hila-betik behin galdera berdinak egiten dizkit. Pozik al zaudete? Ezerren beharrik bai? Zoriontsu?

POLO: Utzi egin behar zenuke.

ZELIA: Txoroa behar nuke Ameriketako burni aiza uzteko. ...Ez du inortxok ere uzten. ...Soldataz gainera, urtean hiru hilsari... Senar emazteontzat sendagile... gaxo zain... gaxotegi... ...ta oporketa luzeak. Egunean lau aldiz, hartu dezakezu zer nahi bertako barrean. Hala ere, ez da eguna laburra izaten, aspergarria benetan.

POLO: Ez da txantxa, ez .

ZELIA: Ez dakit, negar ala parre egin...

POLO: Zer ba?

ZELIA: Al dakit pa. Aste osoa joan zait zurekin hitzegin nahirik.

POLO: Gaurko hontan hitzegitez hitzegin duzu ba.

ZELIA: Zu ta biok ondo konpontzen ez bagara ba. Jhonnyrentzat ere ez dago zu bezalakorik... hala ere, utzi egin beharko gaituzu... Lo egiteko lekua bila zazu ta bazkaltzera ta apaltzera etorri.

POLO: Bai e, ta gosaltzera nora jo behar dut?

ZELIA: Gosaria ere izango duzu. Azpi aldagarria ere garbituko dizut baina lo beste nonbaiten egin behar duzu.

POLO: Konponduko naiz bakarrik. Baina nolatan bururatu zaizu aldatze hori? E? Zer dela ta?

ZELIA: Zuk ezkutatu nahi izan arren...Igarri baitizut zure niganako zer hori eta alkarrekin bizi izatea ez da errez.

POLO: Ez derizkiot...

ZELIA: Berriro esaten dizut. .. Ez dugu inola ere hirurok alkarrekin bizi behar. Bihar bertan zoazkigu Bihar gauean aita erteten denean, zu ere bai, haren atzetik Orain ohera nihoakizu...

- POLO: Bai etzan zaitez, nekatua zaude... Burua burkoan jarri ta begiak itxi... Joatea nahi duzula joan egingo naiz, baina gaur gauean behintzat zure ondoan nauzu... Maite zaitudala esan arren, ez didazu entzungo, loak hartuko zaitu ta.
- LUZIA: Luzaroan alkarrekin bizi eta ez dizut sekulan horrelakorik entzun. ... Zertara datoz orain?
- POLO: Edanda nagoelako. Aitzaki polita behintzat, mozkortutakoan ez baitaki batek zer dion. Horrelakoetan zer nahi egin eta esan ditzake. Hoiiek dira nere bihozkadak, zureak jakin nahi nituzke orain...
- ZELIA: Ez dakizkit...
- POLO: Aztertu ditzagun ba. Zelia...!
- ZELIA: Arren!!!
- POLO: Belarrondokoa irabazia dut. ...eman egin behar zenidan. ...Baina apustu egingo nuke berriro laztanduko bazindut ere...
- ZELIA: Ausartu baezpare. ... Hartu ta eraman nazazu zure anaia-
ren logelara... Lehen baino astuntxeago nagoela... Ezur-
berriak ...
(Hartu besoetan eta lo gelara daramala)
- POLO: Ahaleginak egin ditut pa, ez hontaratzeko baina ezin ahal izan dut... Maite zaitut...
(Badihoaz biak, berehalaxe. Polo irten egiten da. Batetik bestera urduri dabil.)
- ZELIA: *(Barrendik)* Oheratu zaitez, Jhonny.
- POLO: Polo nauzu ...Ez ahaztu...
(Polo ohean etzaten da. Iluntzen dihoa ta pixkanaka ezkuta zapia jetxi.)

BIGARREN EKITALDIA

Lehenengo laukia

Biharamuneko goizeko zortziak. Zelia sukaldean ari da. Polo bere lo gelan

ZELIA: Polo, kafea gertu duzu.

POLO: Banoa emakumea.

ZELIA: Hiru edo lau aldiz deitu egin dizut behintzat eta.

POLO: Ondo da. Banoa (*Sukaldean azaltzen pijama lasai bat jantzi...beretzat haundiegia*) Egunon. ...

ZELIA: Baita zuri ere.

POLO: Jakin nahi nuke kafeari zer botatzen diozun. ... zertaz egiten duzun.

ZELIA: Kafea ta urez. Ta utzi ni pakean. Esan Jhonnyri, erosi ditzala hor jarritakoak...afaltzeko behar ditugula. Zuk ere etorri egin behar zenuke ta aitari barkapena eskatu.

POLO: Dirurik ezin aurreratu diodala ta barkapena eskatu. Ostatuan bertan apalduko dut. ...Ez da garesti ta gainera nahi aina naranja-ur .

ZELIA: Afaltzen hemen izango zaitugu.

POLO: Zergatik?

ZELIA: Nik diodalako.

POLO: Ondo da. Hemen afalduko dut. Gaur jaiki orduko, kuadro-dun galtza jantzi ala? Zuk egindako kafea hartuaraztea nahikoa ez dela, denoi aginduka, alajaina. ...

ZELIA: Aldarte oneko?

POLO: Ez ba. Non dabil Jhonny?

ZELIA: Neri galdetzen al didazu?

POLO: Nori ba... Ez al zaizu axolarik? Nere onetik ateratzen nauzu. Gauetz senarra ezta etxeratu ... Gauero etxetik at eta zu ezta mametitu ere ... Etxe honek ero-etxea dirudi.

(Ixil unea)

ZELIA: Aizazu, zera jakin nahi nuke. ..Nere senarrak etxera ekarriarazi zintuenean, ez zidan neri galdetu ere.

POLO: Lasaitu zaitetz, emakumea. Taxuzko etxea aurkitu orduko, banao hemendik. Aste osoa ordaindua dizut, ez da hala?

ZELIA: Bai.

POLO: Ez da zurekin errez asmatzen. Bart berehala joateko... orain berriz, nork daki... (*Aldatuta...ta hurreratu egiten zaio*) Zer darabilkizu?

ZELIA: Neronek ere al dakit ba. Gau osoan ez dut lorik hartu.

POLO: Erotu behar.. ..Bart nere ate ondoraino heldu zara zu, zin egingo nuke.Hura agerraldia.. ..! Zer ote da...batek maite izatea nahi izatea ametsak ere ogi bihurtzen.

ZELIA: (*Gaia aldatuaz*) Esango al zenioke Jhonnyri, pardel hontakoa eraman dezala garbitzera?

POLO: Neuk eramango dut.

ZELIA: Ez, daramala hark.

POLO: Ondo da. Daramala ba Jhonnyk. Jhonnyk! (*Agitz*)

ZELIA: Ez dago agitz esan beharrik.

POLO: Hala da hori ere (*Ixil unea*) Sei hilabete daramazkit etxe hontan. Sei hilabete gau ta egun alkar ikusiaz eta ez dizut sekula hitz erditxo bat esan. Ez nizun esan ere egingo, bart edan xamartua etorri ez banintz. Aspaldi hontan, hitzak burrukan nerabilzkin, barrundik atera nahirik eta azkenean horra. Nere buruari nion: Onena aldegittea. ...ta ez etxe hontatik bakarrik; betiko ezkutatzea bezalakorik ez. Gorde, lehertu egin nahi nuke, bai, maite zaitut eta hala ere amodioa. Bitartean senarra azaldu ere ez. Joango natzaizu. ..Lehenbailehen joango naiz. Utzi nazazu pakean. Utzi nere alkandora besoak. Neronek jetxiko ditut. Ez dut zure laguntza beharrik.

ZELIA: Ixildu zaitetz...

POLO: Hitz hori duzu beti ezpainetan. (*Ixil unea*) Aurki haurtxoa etorriko da, ta egoera ilun honek ez zaitu batere izutzen. Eta zure senarra, zer?

ZELIA: Ez dut maite.

- POLO: Ez da egia.
- ZELIA: Egia da ba ...Orain ez dut maite.
- POLO: Hori badakit nik zergatik diozun.
- ZELIA: Serioski ari natzaizu. Nola maite dezaket begiratu ere egiten ez nauen gizona. Etxeratzen den gau bakarretan, ez zait hurreratzen ere. Nik lo itxura hartzen dut. Hark ez daki nor daukan zai ere. Izan naiteke ni edo Anbotoko sorgina. Hari bost axola. Aurki semetxoa jaioko da, bion semetxoa, ez dit inoiz horretaz hitzegin...Maitasuna... seme-alabak... Hitz hoiak ez diote bihotziki jotzen. Lehen zu bezain maitekorra zen, orain gureak egin du.
- POLO: Hala ere nik ez nuke itxaropenik galduko. Gizaki guztioi gaizkira jo arren, sustrai onen bat gelditzen zaigu barrenen, eta sustrai on hori gaizkatzen egin behar ditugu ahaleginak. Tira, alaitu .
- ZELIA: Ezin esango diot, ez naiz ausartzen.
- POLO: Maite ez baldin baduzu zergatik ez?
- ZELIA: Arrotz aurkitzen dut. Ezkondu ginenetik gaurra alde ederra. Behar bada horrexegatik ez dut maite.
- POLO: Ziur al zaude?
- ZELIA: Polo, bartkoa ez zen irudipena, ez, zure ate ondokoa neroni nintzaizun.
- POLO: Badakit. Hala ere, ez zenuen adorerik izan barrena sartzeko ez ta nik ere jeikitzeke.
- ZELIA: (*Zakarki*) Ausartuko bagina?
- POLO: Noiz hitzegino duzu harekin?
- ZELIA: Gaur gabean bertan. Hemen izango al zara?
- POLO: Bai!
- ZELIA: Hator lehenbailehen.
- POLO: Ahal dudan azkarrena.
(*Ilundu egiten da*)

BIGARREN LAUKIA

Goizeko hamarrak. Jhonny esku mailaditik dator. Atea iriki ta bere etxean sartzen da

JHONNY: Polo, hor al haiz?

POLO: Baduk etxeratzeko garaia.

JHONNY: Zelia joana al duk lantegira?

POLO: Bederatzitan sartzen duk, eta hamarrak dituk...

JHONNY: Aitak hitzat alkandora batzuk ekarri ditik. Neurritz ondo?

POLO: Ez dizkiat jantzi oraindik. Hire emazteak apari bila joateko esan zidak. ...Hori dena erosteko, afaltzeko behar duela ta.

JHONNY: Nora hoa?

POLO: Enkargu batzuk egitera.

JHONNY: Ezeren berririk?

POLO: Bai, egunkarian irakurri diat Alby harrapatu dutela. Non ibili haiz?

JHONNY: Bazter guztietan.

POLO: Hori non zegok?

JHONNY: Bazter guztietan bai. Hala ere ez diat inoren zantzurik nabaitu.

POLO: Ez hadi kardabatu. Bi egun barru ez zegok ezeren zantzurik.

JHONNY: Oraingo hontan larri ibili ba... Polizia zebilek non nahi. Morfina saltzaileak zeharo ezkutatu egin dituk. Nik hala ere, adur ona izan diat... Geninok gordeko didala esan zidak. Ordu laurden bat barru joango natzaiok.

POLO: Bart nolatan antolatu hintzen?

JHONNY: Txutxik eman zidaan zeukan erdia. Baina hura aitu egin duk, eta azkar ez banoa, aldegin egingo zidak Geninok...

POLO: Konpondu hadi nahi duan bezala. Nerekikoa egin duk. ...Ondorik gabeko putzua agortu egin duk. Ez zeukeat gehio ta ez ta inondik sortzeko dirurik. Baneuka ere, ez nizek emango. Konturatu hadi...

JHONNY: Hasi al haiz, sermoika? Hogeï dolar bakarrik behar dizkiat, besterik ez, haiek gabe ez zidatek emango.

POLO: Saldu itzak etxe tresnak, zerbait emango diate.

JHONNY: Ez diat sekula etxe hontako ezer ikutu. Hik ondo dakik hori ta ez diat ikutuko ere.

POLO: Ez hadi kaskagorra izan ... Entzun ezak. Bart aitak eskatu zizkidan bi mila ta bostehun dolarrak ikusi huan nola ukatu nizkion. Ez zeukeat hirekin gastatuaren damurik, hori ez... hala ere pozgarri ukan, neretzat aitari ematea horrekintxe jardun baituk beti ametsetan. ...Hi hemen hintzen diru eske dehadarka hasi zenean.

JHONNY: Bai, hemen ninduan eta gutxik egin zian... ia ia esan nioan. ...

POLO: Hiri diruak ez dik ezer irauten...Ate aurrean berebila uzteak ere beldurtu egiten dit, gutxiena uste dudanean saldu egingo duk eta ...

JHONNY: Bihar utziko dudala ba... Zin egiten diat... Bihar azkena.

POLO: Betiko leloa. Bihar hori ez duk behinere iristen.

JHONNY: Hogeï dolar bakarrik ba. Behar beharreko dizkiat.

POLO: Hogeï dolar, baina egunean bi aldz.

JHONNY: Nondik aterako dizkiat?

POLO: Harrapa itzak. ...Kalean dihoan lehendabiziko gizaxoari bu-rua irikiok eta kito. ... Horrela egiten dik Aplok.

JHONNY: Orduan alferrik ari nauk.

POLO: Etzan hadi. Lo kuluxka batek on egingo dik.

JHONNY: Tira (*Pistola ohe gainera botatzen du*) Bart erabiltzearren izan ninun... Kalerik ilunenean gorde ta bateon baten zain... Ez nauk gauza hortarako. Batzutan, agure zaharra huan azaltzen zena. ...Larogeï urte bai ta bakarrik gainera. ... Bihotza behar dik gero... Utzi joaten eta hurrena, biko- tea. Utzi haiek ere. Haien atzetik, gazte mozkor bat eta emakumea... Eskua sakelean sartu, honoko horri heldu ta topo egin ... baina ezta adorerik. Zerbait esan behar ta. Sua zigarroa pizteko. Mila esker. Zer itxura ote neukan, ez

- da izutu ere... Gau osoan jota ta ke ibili ta ez diat begirik itxi. Errenditua nagok.
- POLO: Nondik atera duk hori?
- JHONNY: Ez zegoela kargatuta, baina zerbait egiteko. Zazpirehun dolar zor zizkieat ta hil edo bizi sortu beharra zeuzkat bestela nereak egin dik.
- POLO: Zer esan nahi duk?
- JHONNY: Ez al haiz konturatzen?
- POLO: Jarritzak oinetakoak eta goazik azkar.
- JHONNY: Nik berriz korrikari eman? Lehenago 're egin diat nahikoa. ...Gaur ez bada bihar harrapatuko naute. Berdin zaiok.
- POLO: Ez, oroitu. Ez al dakik Willyri zer gertatu zaion?
- JHONNY: Bai bazekiat, baina ez nauk gauza.
- POLO: Burutik egin zaik. Tira, aguro.
- JHONNY: Ezetz, ba.
- POLO: Ez al dakik ba ez daukadala zazpirehun dolarrik hoiei ordaintzeko?
- JHONNY: Hoa norabait, zine batean sartu hadi.
- POLO: Hik zer egin behar duk?
- JHONNY: Hemen itxoingo zieat.
- POLO: Aurre eman.
- JHONNY: Ahal dudana egingo diat. Ez nauk geldirik egongo.
- POLO: Baina hik bakarrik zer egingo duk? Gauza al haiz?... Hil egingo haute.
(Aitak atea jo ta itxoin gabe barrura)
- AITA: Kaxo.
- JHONNY: Goiz etorri zara, aita.
- AITA: Kaxo, Jhonny seme ...
- POLO: Egun on, aita. (Ixil unea). Egunonak eman dizkitzut...
- AITA: Egun on.
- POLO: Bartkoa barkatu.
- AITA: (Jhonnyri) Nola hago, mutiko?

JHONNY: Bart afaltzera ez etorria barkatu. Berandatu egin zitzaidan. Aita-semeen artean antolatu dezakegu, ez al da hala?

AITA: Arotzarekin hitzegin nahi izan diat, baina alferrik, ez zegok harrapatzerik.

JHONNY: Gosaldu al duzu?

AITA: Goiz osoan leihotik dolar botaka jardunda ere, ez nitek orain galtzen ari naizen aina diru hondatuko.

JHONNY: Limoi ura hartuko al duzu?

AITA: Hau ere baduk ba. Ezin erosi dudan denda bat zahar berritzen hasi nauk.

JHONNY: Bihotz min ederra ematen didazu, baina nik ezin ba dirurik aurreratu, ez daukat eta... sinistu zaidazu.

AITA: Lehenago ez huan horrelakorik esaten....

POLO: Bai, baina joanak joan. Orain ez daukat... Hori dela ta sortu den alkarren-arteke hasarrea gozatu dezagun. Tira, ez al duzu nahi?

JHONNY: Aita, Poloren esanera jarri zaitetz.

POLO: Tira, gaur ez dut lanik eta goazen futbol zelaira... joko polita da.

AITA: Denen aurrean parregarri utzi nauk. Ez dizkitek parre txarrak egingo nere bizkar ...Beti nere semeak goraldtu ezinik, eta hontarako...

POLO: Dirurik ez badaukat, ezin ba sortu...

JHONNY: Eramazak pardel hori.

POLO: Ez diat nahi.

JHONNY: Eramazak, arren.

POLO: Ondo zegok.

(*Badihoa*)

JHONNY: Gaur goiztar zabilta, aita.

AITA: Zer ordutan hasten haiz lanean?

JHONNY: Ez dut lanik egiten.

AITA: (*Ixil unea*) Senar-emazteak ondo konpontzen al zarete?

JHONNY: Bai, zer ba?

AITA: Ez zekiat ba, irudipenak onenean. Zahartzaroko txorakeriak... Egia esan, biok etxean zauzkatet ... hire etxea ez duk haundia baina hirea behintzat ... Semea edo alaba bidean. Hire anaia etxean hartu duk ... Ez zabilzate gaizki... Baina zer demonio egiten dik Polok?

JHONNY: Ez dakit.

AITA: Ez dituk errez jaulkitzen hitzak, arraniana...

JHONNY: Ez gaude zenbait bezala berriketan ohituak...

AITA: Ez duk txarra. ...Horregatitxek behar bada hire berriak gogoko. ...laburrak baina mamitsuak... Agur aita: Nolatan zabilzta... Hemen ondo esan beharko. Aurki arte ba. Egia, ez gaituk hitz jarío...

JHONNY: Ez.

AITA: Hire karta hartzeak on egiten zidak.

JHONNY: Pozten naiz .

AITA: Gogoratzen nauk, txikitan, amak esan ohi zizkizuten sorgin ipuiez. ...Hik guztiak sinisten hizkion... hire anaiak berri ez...Orduan ere ez zineten berdinak.Badituk barren guztia haitzez josia baleukate bezalako iturria dutenak, nik berri ezin asmatu esan behar dena esaten. Hi ere nere antzekoa haiz hortan.

JHONNY: Badaiteke... Behin baino gehiotan gertatu zait zurekin, hitz aspertu bat egin nahi ta ezin asmatu...ta zuk ere beldur nere hitzei.

AITA: Hitz bitan esango diat ba: kezkatu ta beldurtu egiten nauk.

JHONNY: Eskerrik asko.

AITA: Haizen bezalaxe maite haut.

JHONNY: Neri ere hori bera gertatzen zait.

AITA: Bai?

JHONNY: Ondo dakizu. Polo, zu ta hirurok, bat gaituzula... Ez dizut inoiz ezer eskatu baina gaur hauxe eskatzen dizut. Polo datorrenean, esaiozu zerbait, hura ere hartu semetzat gurea da ta.

(Eskua burura daramaki, oinaze kinua eginez)

AITA: Zer duk?

JHONNY: Buru hau ... buruko mina daukat.

AITA: Hik ez al dakik Poloren diruaren berririk ala bai?

JHONNY: Arren eskatzen dizut ... Polo datorrenean...

AITA: Alde horixe bakarra duzue hik ez duala inoiz ezer eskatu.

JHONNY: Polok ere ez, aita.

AITA: Egia ... Orduan ni nauk noski, sekulan ezer eman ez dizuedana.

JHONNY: Neri behin berogarri bat erosi zenidan.

AITA: Berogarria?

JHONNY: Bai, behin batean hartuta denda haundi batera eraman ninduzun. Han neronek aukeratutako berogarria erosi ta ondoren arratsaldekoa egitera.

AITA: Hire anaiak jokatu egiten al dik?... Jokalari bihurtu ote den ...

JHONNY: Ez.

AITA: Orain arte uste nian hirurok bat ginela. Ni, hi ta Polok hirukote sendoa osatzen genian, baina atzokoa entzunda gero ez, ez.

JHONNY: Zuk ere bereak eta bi esan zenizkion.

AITA: Hogeita bi urte bete nituen arte aitarekin bizi izan ninduan, baina nik nion itzala.

JHONNY: Polo bederatzi urte arte bizi izan da zuekin. Ez da berdin.

AITA: Ez. Hori ere hala duk. Nik, bai al dakik zer nahi dudan? Hik bezala jokatu dezala. Hire eskutizak, atsegin zaizkidak, bai, gizon, gizon denarenak baitituk. Hi ere gorriak ikusia haiz, alajaina, ...hura berriz etxetik irten zenez gero...

JHONNY: Ez zen irten, bialdu egin zenuten beste leku batera... Zure karta bat hartzen duen bakoitzean, sartu io gelan eta askotan irakurtzen du. ... Hartu dituen guztiak gordeta dauzka, altxorrik ederrenak balira bezala.

AITA: Bai?

JHONNY: Bai.

AITA: Ez nekien. Ez duk usteko nahita utzi nuela. Ezta jokoan ta mozkorkeria n enbibilelako ere...

JHONNY: Ez, ez, hori horrela da, baina sartu zaitez bere barruan eta galdetu, zer bururatu zitzaion, Mixirikordin zegoeneko hartan ohea busti zuelako, jeikarazi, maindirea bustia burutik behera jarri ta gau osoan eskallera buruan euki zutenean?

AITA: Horregatik atera nian, eta izeba-osabengana bialdu. Jainkoari esker, haiek ongietorri ona egin ziotean. Nik ez ba euki bi esku besterik, eta ezin lan egin ta zuek zaitu.

JHONNY: Ondo dago.

AITA: Bi esku bakarrik.

JHONNY: Ondo dagoela.

AITA: Ez hakidak horrela hitzegin. Hala ere ez nauk batere harritzen. Etxe hontara etorri naizenez gero susmo txarra hartu nian. ... nere etorrerak onik ez ote zian egin... eta orain hori bera zioat. Ni etortzeak ez hau poztu?

JHONNY: Inork ezer esan al du?

AITA: Esan ba sikira argi ta garbi. Ez nauzue hemen ikusi-nahi?

JHONNY: Nik ez dizut txalmarik erasten.

AITA: Zeren txalma gero...? Nola hala, moldatu zarete zeon etxean bizi izateko.

JHONNY: Hala da. Baina goizero esnatutakoan, ez genekien non aurkitzen ginen. ...Ez da zuri txalma erastearren, baina elurretan dagoenari oinak hozten zaizkio. Uretara erortzen dena ito egingo da, igerian ez baldin badaki. Aita deitzen dizugu, zuk guri seme... Hitz arinak, hutsak dirudite. Ez daukate oinarririk.

AITA: Ez haiz malmetitzen.

JHONNY: Ez dut sekula zure eskutizik gorde, ez dut inoiz zuretzat dirurik gorde. Eta ez hasi Pologatik gaizkiesaka, nere anaia da ta...

AITA: Eta ni ez al nauk hire aita?

JHONNY: Ez esan arazi nahi ez dudanik.

AITA: Baina zer donario darabilkik? Zer esan duk hori guztiakin? Hi bakarrik al haiz gauzen aztarrana jakin behar duena?

- JHONNY: Ez zaitetz hasi, aita, bestela gureak egin du.
- AITA: Batzu batzuetan ez dirudizue nere semeak.
- JHONNY: Hobe ixiltzea.
- AITA: Begiratu arren ez haut ia ezagutzen.
- JHONNY: Jakina ba. Orain hurrena ikusi zintudanean gaxotegian nengoen bi egun erabat ikusi ninduzun eta aurrez ikastolatik irten nintzenez gero ez ta ikusi ere. Nola demontre ezagutuko nauzu ba? Hospitalera iritxi zinenean hauxe esan zenidan: "Beltzak igaroko hituan, baina seguru haiz". Bostekoa luzatu edozein adiskideri egiten zaion bezalaxe ta kito. Ederki gogoratzen naiz nere irrikia zu etortzeko... Itxaropenez beterik itxoin zintudan, etxera eramango ninduzulakoan.
- AITA: Hotelean bizi ninduan.
- JHONNY: Bi egun. ..guztira jota sei ordu ta gero hutsa.
- AITA: Hire emaztea hantxe huan.
(*Polo sartzen da*)
- JHONNY: Orduantxe ezagutu nuen nere emazte izango zena. ... Baina zuk eta nik, alkar ezagutzen genuela baziren hogeitazazpi urte. Ez da berdin.
- AITA: Ez, ez duk berdin. Aizak, horren errua ere bota zak nere bizkar. (*Polori*). Zer gertatzen zaiok hire anaiari?
- POLO: Tira, ez larritu. Lasaitu hadi, exeri...
- JHONNY: Ez, zutik utzi nazak. ...Zure aurrean nor daukazun esan nahi dizut. Ez, ez zaude oker. Ez da zure seme Jhonny aurrean daukazuna.
- POLO: Ixildu hadi, Jhonny.
- JHONNY: Esan al nian sarjentuarena. Zakur seme hori...
- POLO: Goazen, aita, jiratxo bat eman dezagun... Goazen... Oha.
(*Morfinak aldegin une berezia*)
- JHONNY: Polo, esaiok. Gaxotegian zer ematen ziguten. Hara baziak, sarjentuaren antzera, mutu. Gero gaxozaina etorri, hurrena sendagilea, pijaman besoa jaso ta, zist zulatua... Bat ez nahikoa ta bigarrena ta hirugarrena, behar aina... Bai al

- AITA: dakizu zertaz ari naizen?.. Garrantzi haundiko zerbait esan nahi dizut...
- AITA: Zertaz ari duk?... Ez zioat ulertzen ...Mozkortua al zegok?
- POLO: Joango bazina hobea.
- JHONNY: Esan behar diguzun guztia ... haritz baten kondaira ... mugitzen ote den ala ez...
- AITA: Esan diat neri ez horrela hitzegiteko....
- JHONNY: Entzun, aita, oihuka adierazi nahi dizut zertxobait ... aditzen?
- POLO: Baretu hadi, Jhonny.
- AITA: Banihoak. Bakarrik afalduko diat non nahi.
- JHONNY: Ez horixe. Gurekin afalduko duzu.
- AITA: (*Konturatu da zerbait badela*) Oha hotelera nere bila... Ordu bete barru. ...
- POLO: Ederki, biok joango gara.
- AITA: Oheratu zak. ... Lo kuluxka bat ondo zetorkiok...
(*Aita eskailera burura dihoa ta Polo atzetik*)
- POLO: Ez dago mutila ondo. Ez egin behar horrelakotan jaramonik...
- AITA: Nik uste diat egin behar zaiola.
- JHONNY: Ondo dago sarjento, ondo, bakoitzak bere leloa.... Zuk nahi duzun bezala hartu duzun zenbakia.
- POLO: (*Aitari*) Ordu bete barruan gaituzu zure bila. (*Jhonnyrengana jiratuaz*) Tira, mutil ibili hadi pixkat, ken zak alkandora, izerdi patsetan hago.
- JHONNY: Itxi zak leihoa, dardarka ari nauk.
- POLO: Jhonny, eraman egingo haut... Ez zegok beste biderik (*Urrutizkinera hurreratuta*) Esaidak hartzeko ... esan deitzeko ... Jhonny, entzuten al didak? Erabaki beharra zegok...
- JHONNY: Ez Polo, gaur ez... bihar... Ez ikutu sarjento... ez ikutu... Oraingo hontan bizirik gaituk. Bizitzarako gaituk sarjento.
- POLO: Zer diok? ... Lo nauk.
- JHONNY: Sarjentoa ... non da sarjentoa...?

POLO: Joan egin duk.

JHONNY: Zuk ez dakizu zer den beharra, sarjento. Ez ta antzemanik ere. Hau bakartasuna ... bizirik lurperatua... Zuk ez dakizu zer den hori, sarjento.

POLO: Tira, ibili hadi.

JHONNY: Ez nauk bakarrik utziko?

POLO: Ez motel. Hirekin izango nauk. Baina goazik poliki-poliki.

JHONNY: Ondo nago, sarjento. ...Ondo. Hogei dolar haiekin behar da inork ez euki. Zu oheratu.... nik saiatuko dut... hogei dolarren truk, egingo dizut gaua. Hogei dolar, hogei dolar, sarjento, ta berehalaxe zure mende nauzu. Zer egiten duzu? Nere oinetakoak hartuta nora zoaz? Hogei dolar ustelengatik euki honela gizona. Ez ikutu ...

POLO: Ekatzak urrutizkina, utzi hakidak deitzen.

JHONNY: Ni utziz bai al hoa, sarjento? Ez utzi ni hemen... hogei dolar.

POLO: Hogei dolar baina egunean bi bider...

JHONNY: Jateko zerbait ... Entzun? Ihes egin zak orain, demonio ustela... Jo nazazue...jo...Ez zaio axolarik.

POLO: Jainkoaren, Jhonny. Hire anaia nauk, ez sarjentoa. ...

JHONNY: Tira, jo beldurrik gabe. ...Ez zeukat ezer esateko. Bakarrik nagok. ...Bakar-bakarrik, nire izen eta graduarekin. Hori guztia... nork kendu zizkidak oinetakoak...?
(*Mather ta Aplo sartzen dira*)

POLO: Garaiz zatozte. Tira, azkar zerbait. Emaiozue lehenbai-lehen, baretu dadin. Nik ordainduko dizuet.

MATHER: Aizak, aspaldiko lelo zahar horrek ez ziguk parrerik egina-razten. ...dirua behar diat nik.

JHONNY: Zertan zaudete? Ekin... jo ni. Odola zeridak, baina zer? Jhonny nauk. ...gudateko kaboia.

POLO: Eman zerbait. Berriz esan behar al dizuet, pagatuko dudala...

APLO: (*Matheri*) Diru etxeko jabetzat hartu haute, baina guri ez ziguk inork musutruk janik ematen.

- POLO: Hona nere gizon-hitza, ordainduko dizuet, baina zertxobait atera.
- MATHER: Zazpirehunak edo ezerrez.
- POLO: Zin egin nian ba, ez nuela gehio beso horretan txanponik botako, baina... egoera hontan.
- JHONNY: Ez nazazue gehio jo. Ez nuela armarik. ...Ez jakin berriz oinetakoak norik kendu zizkidan...
- POLO: Tira, egin zerbait, torizue (*Diru pixka bat ematen dio*)
- APLO: (*Matherrez*) Makina zirudik.
- MATHER: Hamabost dolarri dagokion pitiña emango zioat, eta gero geroakoak.
- POLO: Dena kitatu arte ez nauk geldituko.
- JHONNY: Jhonny kaboa nauk. Bakarrik nengoela ezin esan besterik.
- MATHER: Patxaran, kabo. Ez larritu. ...Jeneralarekin hago.
(*Jeiki arazi egin du*)
- JHONNY: (*Matherrek hartu ta kanpora daraman bitartean*) Ez diat gero nik ezer esan. Ezta ezertxo ere.
- APLO: Hori duk umorea... Hi jenerala beraz, ja...ja...ja.. Edozeinek esango likek, ez da hala? ta ergela zirudik. ... bai, bai, toki onean. Ingelesak. Gizatzikarrei zerga eraztea bezala, ta gizatzikiak ez izan dirurik. Jhonnyri gertatzen zaiona bera. ...Dirurik ez, baina haiek ahuntzak izan eta ingelesak, inozo tankeran, ahuntz taldeak kendu.
(*Mather badator*)
- MATHER: Herri haundi hontan, berebila nahasketarako bakarrik. Hik ez duk beharrik.
- APLO: Multak ordaintzeko egokia. Hortarakoxe.
- MATHER: Giltzak hor al dituk?
- POLO: Bai.
- MATHER: Agiriak?
- POLO: Baita!
- MATHER: Lehendabiziko erostunari saldu ba... Gaur gaberako behar dizkiat zazpirehun.
(*Mather ta Aplo joaten dira*)

JHONNY: (Irtenez) Joan al dira? Nora?

POLO: Ondo al hago?

JHONNY: Bai, Polo. ...Eskerrak.

POLO: Horra hor afaritako behar direnak... Ekarri itzak... Zaharra-
rengana joan baino lehen, bazeukat zer egina. Futbol ze-
laira joateko bila etorriko gaituk

JHONNY: Hobe diat hemen gelditu.

POLO: Afal garaian ikusiko haut orduan.

JHONNY: Nahi ta nahi ez nere emazteari esan beharra zeukat, baina
nola? Hauxe baduk ba. ... Zer esan jakin eta ez jakin nola.

POLO: Errex... Esaiok xalo xalo, dena den bezala.

JHONNY: Aizak ez duk horren xalo. Nola?

POLO: Honelaxe: Zelia, zaurituta hospitalera jaso nindutenean...

ILUNA

BIGARREN EKITALDIA

Hirugarren laukia

Egun bereko arratsaldea. Argia egitez, kaleko soinu hotsa entzuten da. Baita umeen abes-alai ere. Jhonny mahai zapia jartzen ari da. Garbitokira joateko jiratzen denean, mahai gainean lore sorta ikusiko da. Zelia datorrela sumatutakoan, Poloren lo gelan ezkututzen da ia sartuaz.

ZELIA: Polo.

JHONNY: Esaidazu.

ZELIA: Jhonny. Ostiko jokora joan al da?

JHONNY: Bai.

ZELIA: Hauek lore ederrak. ...ta hau usai goxoa. ...Zer maniatu duzu? Auzoko haur guztiak txoratuta dabilta tiobiboakin. *(Jhonny ixil ixilik eta anka puntetan dator Zeliak ikusi ez dezan eta eskuz begiak estali dizkio)* Zer da hau? Ustegabekoa?

JHONNY: Bai, neu.

ZELIA: Halere, aitarekin joana zinela uste nuen.

JHONNY: Goazen gu ere kalera ta zaldi gainean jiratxo batzuk emango ditugu.

ZELIA: Afaria prantatu behar. Polo aitarekin joan al da?

JHONNY: Bai, goazen azkar.

ZELIA: Nik pixu haunditxoa zaldi gaxoentzat.

JHONNY: Nola igaro duzu eguna?

ZELIA: Besteak bezalaxe. Zer ba?

JHONNY: Entzun izan dizut ez dela egun berdinik.

ZELIA: Tintingorriaren bila noa.

JHONNY: Izoztegian daukazu.

ZELIA: Saldaren bila orduan.

JHONNY: Ontzian daukazu.

ZELIA: Solairua garbitu egin al duzu?

JHONNY: Arrastara bat eman diot. Jazkia garbitzera eraman eta ordularia konpondu.

ZELIA: Baina lanik ez al duzu bilatu?

JHONNY: Ez dut astirik izan.

ZELIA: Jakitearren zen. Besterik ez.

JHONNY: Ura beroa dago ta bustialdi bat hartu zazu. ... Gero bizkarrira igortziko dizut.

ZELIA: Zer gertatzen da? Lore-sorta, solairua garbi, haragia la-bean. Zer ospatzen dugu? Gertaera haundiren bat?

JHONNY: Ez al zaizkizu loreak eder?

ZELIA: Bai horixe. ..Ez nuen gaur horrelako askorik uste. ...Loreak eta alajaina...

JHONNY: Bi bider esan duzu.

ZELIA: Eta zer?

JHONNY: Ez zara hasarratuko.

ZELIA: Utzi dezagun.

JHONNY: Zer?

ZELIA: Berriketa hauek denak.

JHONNY: Orain zer dugu, nere bartko irteera?

ZELIA: Ez.

JHONNY: Asmaketa berriren bat.

ZELIA: Jhonny, gure arteko zerak oraintxe du azkena.

JHONNY: Baina zertaz ari zara?

ZELIA: Orain arte egin ditut ahaleginak...baina alferrik.

JHONNY: Ez naiz konturatzen. Ni berriro asteko asmoetan, ta zer diozu? Benetan ari zatzait? Atzo esan zenidana ondo hausnartu dut.

ZELIA: Gaur gabean banoakizu etxe hontatik.

JHONNY: Lanetik bota nautelako?

ZELIA: Ez da horregatik.

JHONNY: Orduan.

ZELIA: Nere zukanako maitasuna hedatu egin da.

JHONNY: Ta horren lasai diozu.

ZELIA: Ikusten duzu.

JHONNY: Ezin daiteke, ezin... Hitz garratz hoiek esateko ez ta malmetitu ere...

ZELIA: Ez nauzu nere onetik aterako. Bada garaia ta arazo honetan buruz jokatu dut eta ez bihotzez. Zertarako alkar atzipetu? Zentzudun bezala joka dezagun. Senar-emazte arteko lokarria eten egin da. ...Zer egingo zaio ba. Ez da zure errua izango baina nerea ere ez.

JHONNY: Egun guztiak ez dira berdinak. Hamaika bider entzun dizut. ...Gainera une hontan ni ta zu baino aurreagorik badugu; gure haurtxoa.

ZELIA: Lau hilabete daramazkit hitz hori entzun nahirik Orain arte hitzerdirik ere ez.

JHONNY: Horra ba azkenean jaulki. Ni ere aspaldi hontan horretzaz hitzegin nahirik nabilkizu.

ZELIA: Ezin ahaztu dut.

JHONNY: Hemen naukazu ba betiko. Hemendik aurrera zeharo aldatua izango nauzu. Aldaketa haundia da. Lehen zu nigana zentozenean, nik atzera egiten nuen. Orain nik arren egiten dizut...entzun nazazu.

ZELIA: Esan ba.

JHONNY: Ez al nauzu ba maite? Ondo ba. Egunen batean eder irizitakoak aldegin nonbait. Nik lehen bezalaxe maite zaitut edo gehiago.

ZELIA: Utzi dezagun.

JHONNY: Bai, konturatzen naiz, orain arte, itsu, gor ta mutu egon naizela. Ba zu, zuk ez jokatu orain era berean. Gure artean hesi latza eraiki dut adierazten zaila, baina oraingo hontan hesi hori ondo ondotik bota nahi nuke, ezin...*(Oso bigundu da Zelia)*... Ez dakit pozaren pozez parre edo beldurra- ren beldurrez negar egin ... Epe labur bat eskatzen dizut, galdutakoa, eskuratu dezadan... Onartzen al duzu?

ZELIA: Zerbait nabaitu nahi al duzu? Ekatzu aguro eskua. Jarri hementxe poliki, *(Sabelean)* astiro. Ohartzen?

JHONNY: Jaingoiko maitea, zer da? (*Ixil unea*) Ez da ezer nabaitzen. Zer gertatu da?

ZELIA: Pozaren pozez higitu egin da... Horixe guztia. Ez da eten gabe higi ohi. Noizpehinka bakarrik.

JHONNY: Berrero mogitzera dihoala igarritakoan esaidazu. Bizi berria nabaitu nahi dut.

ZELIA: Esango dizut ...

JHONNY: Mirari harrigarria. ...hemendik aurrera zuretzat bizikera berria izango da. Benetako miraria... Bizi berria eskuetan eta bihotzean, nere bizikera zahar berritua... urare berria... Ez zara nahi bezain azkar etxeratu... Luzeiritziz euki nauzu, ordularitik begirik kendu gabe.

ZELIA: Ekatzu sudur zapia. ...

JHONNY: Ez zaitut galduko. ...Esaidazu ezetz.

ZELIA: Ez, Jhonny. ...bertan gozo egingo dugu. Mantala hartzera noa.

(*Polo sartzen da*)

POLO: Zaharra ostatuan zegok, goazik...

JHONNY: Hasarre?

POLO: Bai zera. ... Dena ahaztu egin behar dela ziok.

JHONNY: Eguzkiak ere egin hau. Nortzuk irabazi ditek?

POLO: Ez zekiat zeintzuk jokatzen zuten ere.

JHONNY: Ez al zarete ba zelaian izan?

POLO: Zaharrak uste dik ez dela egia nere diru kontua. ... Hor eukiko omen diat nonbait... Txantxetan baina hori ziok.

JHONNY: Nik hitzegingo zioat.

ZELIA: Gaur goizekoa ahaztu, Polo.

POLO: Ondo da. Zuk agintzen duzu.

JHONNY: Zertaz ari zineten?

ZELIA: Hutsa zen.

POLO: Ahaztu hori. (*Jhonnyri*). Zeliari esan al diok?

ZELIA: Orain nere txanda; zertaz ari zineten?

JHONNY: Hutsa horra...

POLO: Zaharrak itxoin zezakek, baina Zeliak ez ... Jakin egin behar dik.

JHONNY: Une hontan ez... Esango zioat, baina gero ...

POLO: Nik gaur gabean etxe hontatik alde egin nahi diat, baina hik esan arte ezin...

JHONNY: Aita joan arte itxoin zak. Ez dezala hark jakin...

ZELIA: (*Azken hitzak entzuten ditu*) Ez dezala jakin, zer?

POLO: Ez diat ba hirekin bakarrik utzi nahi.

JHONNY: Ondo zegok, utzi gaitzak bakarrik unetxo batean...

ZELIA: Zertarako? Zer gertatzen da?

POLO: Ez, anai. Ez nauk ni hemendik joango...nere aurrean esan behar diok.

JHONNY: Entzun, Zelia. Ez zaitetz beldurtu ez baitu garrantzi haundirik. (*Mailadian aitaren txistu hotsa*) . Aitu. Polok bazeukan aitak behar zuen dirua, baina nik guztia hondatu egin diot. Gastatu. ...Azkenengo xentimoraino.

ZELIA: Ez dizut ezer ulertzen.

JHONNY: Entzun ba; nik zertzen dudan zera... Tira, ez dakit... Nik (*Txistua*) . Banoa. Aita da ta.

POLO: Esalok ba behin betiko.

ZELIA: Baina zer da esan beharreko hori?

JHONNY: Kendu hadi aurretik ta utzi hakidak pakean.

POLO: Ondo zegok. Ez diat nik eragotziko. Ihes egin zak, hoa (*Zelia erdiratzen zaie*).

JHONNY: Maite, aitak deitzen nau...Utzi joaten, arren eskatzen dizut.

ZELIA: Esan ba, dena dela ez naiz izutuko ta... mintza zaitetz (*Ahotsak*)

AITA: (*Ateetan*) Jhonny! Eup, Jhonny!

JHONNY: Zelia, ez dakit nola hasi ere... Gaxorik hospitalera jaso nindutenean, oinazea kentzeko morfina jartzen zidaten. Zulatu bat nahikoa ez bazen, bestea ta bestea.

ZELIA: Zer ari zara...

JHONNY: Harrez gero egunero jarri behar izaten dut ta ez behin bakarrik, bi bider ta hortarako diru asko behar.

ZELIA: Medikurengana joango gatzazkio... Zu adoretzu...

JHONNY: Bai, baina aitak alde egindakoan. ...Ez nuke nahi jakiterik.
...

ZELIA: Ta zer axola zaio... Ez duzu lotsatu beharrik... Dena antolatuko dugu.

(Aita sartzen da)

AITA: Non demonio sartzen haiz? Ez al duk entzun behetik jo diatenean txistua?

JHONNY: Ez dut entzun.

AITA: Ez duala entzun. Txikitako jokaera orain ere...Ez zenidaten behin ere entzuten. Nere txistu hotsera herriko katu ta txakur guztiak azaltzen hituan, baina zuen aztarrenik ez. Egia al da ala ez?

POLO: Bai, egia.

AITA: Ba al gara, alabatxo?

ZELIA: Zer? A, bai.

JHONNY: Jhonnyk esan al dik txapelaren kondaira?Artean ume kokorra huan. Nik beti erakutsi izan diot bizi izateko lana egin beharra dagoela. Lurra landu dezala, txapela gora begira jarriaz, eta bukatutakoan, txapela diruz betea izango zuela. Behin banetorren ba, hiritik eta baratzen zuloak egiten ari huan. Galdetu nioan, zer egiten ari zen eta erantzuna: Lanean, aita, lanean. Seme gizajoak, zulo haundia zian egin lurrean ta ari zen erauntsia hezurretaraino sartu zitzaion. Barrura sartuarazi ta txapelaren bila joan ninduan. Egun osoa lanean igaro ta gero, zer lortuko ta txapela bete euri... Harrez gero. Jhonny fidakaitza aurkitzen diat. Baina, zer duzue? Mututu egin al zarete?

(Mahaian exertzen da .)

ZELIA: Polo, eskueran daukazun gatza ta piperra ekar 'izkidazu, arren.

AITA: Gero neri.

JHONNY: Eta hik Polo, gatzarik nahi?

- POLO: Bai, behar diat.
- ZELIA: Gatza jarri niolako ta.
- JHONNY: Berdin zaio. Orain jarriko diogu. Aita, futbol jokoan ondo?
- AITA: Ederki. Ez al haiz joaten hi?
- JHONNY: Ez.
- AITA: Ez litzaiketik ba gaizki etorriko...Egurastu egiten duk bat. Osasuntsu duk. (*Ixil aldia*) Zuek zerbait darabilkizue... Zer gertatzen da hemen? Ezta azken afaria balitz ere...(*Ixil unea berriro*). Ondo zegok. Ni errudun?
- JHONNY: Ez da ezer, nekatuak gaudela, horixe.
- AITA: Berriro lehengo egokerara. ...Ez da hitzak diruz ordainduko balira 're. Esanak dena den bezala.
- POLO: Ez da ezer gertatzen.
- ZELIA: Afaldu dezagun pakean.
- AITA: Ikustera behin etorriko ta orduan, agindutako dirurik ez ematea nahikoa ez dela, hemen beste zertxobaitek kezkatzen naik. Benetan badiozue ez dela ezer, ahaztu dezagun ba. Hutsak ez gaitik menderatuko.
- JHONNY: Zerbait badugu, aita.
- AITA: Esaldak ba.
- POLO: Jhonny.
- ZELIA: Gaxo dagoela.
- JHONNY: Morfina-zalea nauzu.
- AITA: (*Sinistu ezinik*) Zer diok?
- JHONNY: Esana ta entzuna dago.
- AITA: Eta hik bai al hekien?
- POLO: Hasieratik bertatik.
- AITA: Baina nolatan hasi hintzen?
(*Zelia atera egiten da*)
- POLO: Utzi orain, aita.
- AITA: Hire anaiari galdetzen zioat, ez hiri.
- POLO: Baina nik erantzun. ...Utzi zazu pakean.

AITA: Hi nor haiz ni ixildu arazteko? Eta hasieratik jakinik. Noiz hasi huan?

JHONNY: Oraingo txandan zazpi hilabete.

AITA: Oraingo txandan!

JHONNY: Bai, lehendabiziko hasialdian hilabete batzuk izan ziren. Gaxotegitik atera berri hartan. Polori esanda honek lagundu ninduen, grina madarikatu hortatik kentzeko.

AITA: Behin menderatua, beraz?

JHONNY: Bai, behin bai.

ZELIA: Arren ba, Jhonny.

AITA: Jakin behar diat nor den errudun, arazo hontan. (*Polori*) hasierako berriak hik dakizkianez gero, hitzegin zak...esan...

POLO: Nik ez dakit nor den errudun.

ZELIA: Zer irabaziko dugu hori jakinda...onenean ni....

AITA: Zu bere emaztea zara. Ez didazu esango ez zenekienik, lo gela berean...

ZELIA: Eta ohe berean.

POLO: Orain uztea hobe.

AITA: Ulergaitza benetan, semea. Grina madarikatuaren jabe...

JHONNY: Ixildu ba sikira.

ZELIA: Neri nolatan ez zenidan esan?

JHONNY: Esan dizut.

AITA: Hi bezalako mutil batek bere buruari gogorrago ez egi-tea...

JHONNY: Ixildu albazintez eta ez jo ni galdutzat... Badakit nere buruaren berri ta.

AITA: Hil egin bear hinduket...

POLO: Ondo jaloak gaude...

AITA: Lotsarik ez duk nere mahai berean exertzeko.

POLO: (*Gailunduta*) Pakean uzteko.

AITA: Hi hirera.

ZELIA: Arren, ba arren.

JHONNY: Aita lasaitu, agindu egiten dizut ez arrenez eskatu. ...Baretu zaitez edo nik ez egitekoren bat...

AITA: (*Polori*) Ken hadi eragozpidetik...

JHONNY: Eskurik altxatzen badidazu zuk igarriko diozu ...

AITA: Kendu erditik, Polo.

POLO: Begiratu zertara zoazen.

JHONNY: Hori da. Nik guzia azaldu nahi izan dizut, entzun ba.

POLO: Horrela ez zegok gauza onik...Lehen ere esan diat, geren onetik aterata ez zegok ezer. Ondo egin dugu orain arte ixiltzea. Zer irabazi dugu esanarekin... ezerrez... Ez al dakizu gaxoa dela ...!

JHONNY: Ez nauk. Ez nauk. Ez nauk...

(*Iheska dihoa*)

AITA: Jhonny, etorri hadi ba, etorri.

ZELIA: Jhonny, zatoz.

EZKUTAZAPIA

HIRUGARREN EKITALDIA

Ezkutazapia altxatzean ez dago argirik bizitzan. Armailetan, su-itzal zulotik sartzen den argi erreinua bakarrik. Esku mailadiaren buruan Mather ta Aploren algara hotsak. ...Balantzaka datoz dirudienez. mailadia ezin igorik. Atetik Txutxi.

MATHER: Nora hoa, ergel hori?

TXUTXI: Esan diat lehen ere... Nere laguna duk eta nik ez diat joko.

MATHER: Jhonny! Ni nauk hire babesas...

TXUTXI: Baina ez al huan esan ba...

MATHER: Ixil hadi behin betiko, zozoa...

APLO: Ez zegok etxean.

TXUTXI: Goazemak, goazik...!. Ez al duk ba ikusten etxean ez dagoela?

MATHER: Igo hadi teilatura. Jetxi su zulotik behera ta atea iriki 'iguk... Barrenen itxoingo diagu.

TXUTXI: Ondo zegok.

(Badihoa)

APLO: Etsi ez dezan, pixkaren bat eman.

MATHER: Pixkat eman, bai.

APLO: Aizak, ez nekien horren...

MATHER: Horren zer?

APLO: Horren xeru hintzenik... hik poliki egiten dituk egin beharrik eta era berean, sendo... indarrez...

MATHER: Erdi erditik asmatu duk... Dirudien baino azkarragoa haiz.

(Txutxi sartzen da)

TXUTXI: Ez zegoen atea itxita.

MATHER: Zer ari haiz?

TXUTXI: Exeri egin nauk.

MATHER: Hori ikusten diat. Tira, jetxi hadi kalera ta hago nexka horrekin... Zaitu beharra zeukagu...

TXUTXI: Datorrela ba, Aplo nerekin... Ez nauk harekin bakarrik egon zale. Berehalaxe zeran hasten duk...

MATHER: Eta ez on? Hara beste inozua...!. Horren nexka polita duk eta.

(Txutxi atera egiten da. Urrutizkina deika. Aplok hartzen du)

APLO: Itxoin (*Matheri*) Benino duk (*Urrutizkinean*). Aplo nauk. Ez... ez dela ezer. Hire bizkar parrez ari naizela? Bai zera Matherek ihes egin nahi zia. E...? Ez... Bai. Gaur lau alditan larri ibili gaituk ta ia harrapatu gaituztean. Bai, bagiaudek. Ez duk oraindik azaldu.

MATHER: Ihes dihoan etsaiari urrezko zubia...

APLO: (*Urrutizkinean*) Mather, ni ta diruz usteldutako nexka hori Connecticut-era goazik. Neskaren sendia Europara joana duk. Behean zeukeagu, berebilean zai. Ez motel! Hotelean harrapatu ez, ez zutenean. Gutxi egin zian. ... Zegoen bezalaxe atera behar izan zian. (*Matheri*) Beninok, bidez hartuko dugun ala ez jakin nahi dik.

MATHER: Esaiok baietz.

APLO: (*Urrutizkinez*) Ahal dugunean, Benino. Egon hadi geldirik bertan. Entzun al duk? Tira, ba aurki arte.

(Urrutizkina eteten du)

MATHER: Zer ordu diagu, Aplo?

APLO: Hamaikak.

(Aplok ahopean abestitxoa susmurratzen du. Mather, zutik, ezertxo ere egin gabe. Geldi-geldirik. Neska azaltzen da korrika, Txutxi atzetik duela).

NESKA: Ez nazak ikutu...!

TXUTXI: Ez da egia, ez dut ikutu.

NESKA: Hementxe egongo naiz.

APLO: Zein lekutan zegon hire etxea?

NESKA: Hirian bertan. Herrian irteeran bertan. Baina ez da nere etxea. ...Aita ezkutatu zenean, amarekin ezkondu zenarena da.

APLO: Guri berdin zaigun... Dirua edo hospitala.

MATHER: Txiswsssst!

(Bat batean denak geldi-geldirik minuturen batean. Meska aulki batean exeri da, liluraturik sapaira begiratzen du. Aplok, abestiren bat ahopean, xaxofoi ixila dirudi. Mather, zutik eta geldi-geldirik. Txutxi dirudi konturatu dela zer gertatzen den. ...Txutxi bakarrik konturatu balitz bezala. Denak, droga zaleak dituzue eta haien mendean daude. Denborak hoientzat, halako zera berezia du.. Berak ez dira konturatzen baina beste gainontzekoentzat badirudi makal makal "Relanti" erara mugitzen direla, hutsunean balebiltza lez. Baina bat batean, denen egoera aldatu egi-ten da. Hasten dira hara ta honera, azkar, laisterka, urduri. Matherek exeri ta idazti bat hartzen du. Liburutegian balego bezala, irakurtzen hasten da.)

TXUTXI: Zer egiten diagu hemen?

APLO: Itxoin.

TXUTXI: Zeri itxoin?

APLO: Diru zai giaudek, diru zai.

TXUTXI: Hala ere...

APLO: Hitzetik hortzera hizketan hasten dena gorroto diat, aizak. Zer ari haiz irakurtzen? Beti hortan ari haiz, eten gabe, ari ta ari. Ez al haiz gogoratzen zer gertatu zitzaion Stanleyri?

TXUTXI: Bai horixe, gogoratuko ez nauk ba? Beti irakurtzen ari huan, eta burutik egin.

APLO: Entzun al duk?

MATHER: Bai.

APLO: Hala ere ari ta ari. Jardun ta jardun.

MATHER: Ez al zaik inoiz hire burua hiltzerik egokitu?

APLO: Ez, oraindik gazte nauk.

TXUTXI: Demonio! Ixildu nahi al duzue?

APLO: Bai al dakik?

TXUTXI: Zer...?

APLO: Guztiz itsusia haizela...

TXUTXI: Zer nahi duk ba.

- MATHER: Aplok egia zio, Txutxi. Itsusia haiz, arraiopola!
- APLO: Mather ere itsusia duk eta horri bost axola.
- MATHER: Aizak, lagun garena ta ez hasi lotsagabekeria. Gainera jakin zak hau ondo. ... Kokotean jarri baezpare begi bi, neri errespetoa galtzen hasitakoan.
- APLO: Ez hadi hasarretu.
- MATHER: Hobe baezpare jakinaren gainean egotea.
- TXUTXI: Beti horrela zarete... Hil zazue alkar ta kito.
- MATHER: Aizak, Txutxi... mesede bat egidak...
- TXUTXI: Ez, egidak hik neri. Ez eman neri asmo berririk...Utzi pakean.
- APLO: Ez beldurtu, Txutxi.Txikagora goazik. ...
- TXUTXI: Orain hurrengoan bezala, e? Atso zahar bat zegoan lurreko paperak gurditxo batera bilduaz eta, Txutxi horra egokiera ederra, errairik gabeko gizakiak ere izaki horregatik...
- MATHER: Zer esaten ari haiz?
- TXUTXI: Hik esan hidan, ezin zitekeela bat adarrik adar ibili. Nola hala etorkizunari aurre eman beharra neukala, nere morfina razioa eskuratu nahi banuen. Hik esan hidan dirua non gordetzen zuen sutondo azpiko ladrilupean.
- MATHER: Ahaztu itzak, mutiko. Gaurko ibilaldia ez duk txantxakoa. Connecticut-era goazik, eta han lana egin dezakek. Umezai dirua irabaziko duk.
- (Jhonny azaltzen da. Lasterka etxera igotzen da)*
- APLO: Geldirik! Nora hoa horren presaka?
- NESKA: Hau amets zoragarria. ...
- TXUTXI: Nik atsoa hil behar izan nian,... Jhonny ...Ez nioan minik egin nahi, baina askotan uste ez dena ez zirela gehien ta gehio dirurik emango ta...
- MATHER: Hor al dituk, zazpirehunak? Ekar 'izkiguk, presa diagu ta.
- TXUTXI: Ez al hago ondo, motel?
- JHONNY: Orain ere horrela al zarete?

MATHER: Hi, jetxi hadi berebilera ero horrekin, utzi hau nere kontu-
ra.

NESKA: Ni ez naiz hemendik mugituko.

APLO: Lasaitu zaitetz, moñoña .

MATHER: Eraman zak arrastaka bada ere.

NESKA: Dena argi. (*Irtenez*) Jan, jan zenezakete nahi duzuen
baina gaueko joan etorririk ez badakizue...

(*Badihoa*)

MATHER: Hator honuntz, mutiko. Ez diat minik emango. Ez diat
amorrurik.. Oraingo hontan benetan ziak. Gaxo hago. ...
Zurbiltzen ari haiz. ... Ezagutzen al nauk? Ba al dakik non
gauden?

JHONNY: Zazpirehunak, emango dizkiagu oraintxe.... Denak oso
osorik...Bata bestearen gainean.

MATHER: Agindua zorra duk. ..Bai al dakik nola erabili eskuan
daukadan honoko hau? Hara elurgilo polita... Egia bezain
zuri hago ezarrita... paradisua eta musutruk gainera...
Etxearen bizkar otok...

JHONNY: Ez, ez diat gehiago nahi.

(*Polo sartzen da*)

POLO: Etorri al haiz? Hemen daukak. ...Baina zin egiten dizuet,
nere anaia hil behar badut ere, poliziari salatuko zaituzte-
dala guztiok. Utikan denok, denok ...

MAHER: Arrastaka etorriko zaiguk, oraindik.

(*Badihoaz. Ixil unea*)

JHONNY: Non duk Zelia?

POLO: Bazetorrek berehala.

JHONNY: Zaharra joan al duk?

POLO: Ez, nora hoa? .

JHONNY: Ordu erditxo bat zegok garaia heltzeko. ...Orduantxe hasi-
ko zaidak dardara ta dantza Hotel batera nihoak...Oraingo
hontan saiatu behar diat. Ez diat horrelako bizikera narda-
garririk eraman nahi. ...Oraingo hontan. ...gogor jokatuko
diat.

POLO: Orain hurrengoan bezala, gela batean sartu ta. Bazekiat zer den hori.

JHONNY: Hiru egunean, itxita egongo nauk ezertxore hartu gabe Behin egin duenak egin dezake berriro.

POLO: Ez duk egun oso bat ere gela hortan itxita igaroko.

JHONNY: Hator nerekin eta ikusiko duk. Euki nazak hiru egunean giltzapetuta. ..Hiru egun bakarrik eta sendatua niagok. Baina lehenbailehen.

POLO: Hi hortan hago baina ni ez.

JHONNY: Behin hortaratu nauk, behin egin diat. Egin nezakek beste behin.

POLO: Entzun zak, Jhonny. Hik egin dezakek bi bider, baina nik ahula aurkitzen diat nere burua. Entzun nazak, arren, entzun.

JHONNY: Hurreratzen ari zaidak, Polo. ... Ez zegok ezertarako astirik. ...Goazik aguro.

POLO: Entzun zak ba... Zeliak ondoeza izan duela esan diat, orain ondo zegok... Lasaitu hadi.. Asaldatu egin gaituk, zorionez ez duk ezer izan. Sendagilearen etxean zegok, baina berehalaxe hemen duk. Atsedean hartzeko esan baitzioat..

JHONNY: Egi-egia esaidak. Ondo al zegok... ez gero ni atzipetu....

POLO: Ez oraintxe hitzegin diat urrutizkinez, aitarekin zetorrek.

JHONNY: Zer ziok?

POLO: Berriz ere lehengo leloa zebilkik. Harrituta zegok ea nolatan eman diaten dirua...

JHONNY: Goazik!

POLO: Ez hintzake gauza kale ertzeraino joateko ere.

JHONNY: Ta joan egin behar. Ezin ikusi naute. Ez nitek nahi itxura hontan ikusterik... Gainera oraingoan, behin betirako uzteko zin egiten diat, ez al duk sinisten?

POLO: Bai, Jhonny. Oraingo hontan benetan ziak.

JHONNY: Lagundu nazak ba, azkenengoz... Taxi bati deitu... Azkar... Hau baziak... Ez nazatela ikusi.

POLO: Ondo zegok. Hirekin joango nauk .

JHONNY: Ai nere burua, ai ene...!

(Aita ate joka)

AITA: Polo?... Polo? ...Atea ireki zak.

POLO: Sartu hadi lo gelan eta burutu zak une batean.

(Jhonnyk esana aditzen du)

AITA: Polo! ...

POLO: Banoa...

AITA: Aurkitu al duk? Ikusi?

POLO: Ez, ez dut inor ikusi.

AITA: Zelia berehalaxe etorriko duk. Hala ere gaitzerdi, ez duk ezer izan.

POLO: Hegazkina galduko duzu, aita.

AITA: Bihar izango da baten bat. Norako asmotan haiz?

POLO: Ez dakit.

AITA: Ez aldegin gero orain.

POLO: Utzi nazazu, aita.

AITA: Ez hadi beldurtu. Zer uste duk, anaiarekin hondatu duan diru horren eske hasiko natzaiala. Ez pa. Baina jakin nahi nitek zergatik egin duan.

POLO: Ezin dezaket.

AITA: Zerbait esakiak. ... Adierazi nolatan...

POLO: Esango dizut, baina orain zoaz eta hartu abioia. ...Hau nola hala antolatuko dugu guk. Baina zoaz, arren eskatzen dizut.

AITA: Horixe duk ba, bultzaraztea ... Demonio zakala... Ez diat aita izenik entzun nahi. Aditzen? Nik aldegin eta hi atzetik joango hintzake. Bai ba, aterako haiz, baina ez oinez... behar bada beste batzuk eramango haute.

POLO: Aita.

AITA: Bai, baino nik baino gehio dezakek... Zer ote da zahartzea, ez ezertarako balio.. Nolatan jokatu duk horrela hire anaiarekin?

POLO: Denen berri bazeneki ez zinateke horrela jarriko.

- AITA: Semea haudala gogoratzeak lotsatu egiten niak.
- POLO: Entzun zazu ba. Zu hemendik mila kilometrora bizi zinen... ni berriz hemen gertakizunaren aurrean. ... Zure eskutitze-tan zera zenion, nere anaiaren oinkada bakoitzari eman behar nakiola. Hementxe naukala bere etxean. Eta hoiiek guztiak jakin arazi ta gero zer nahi zenuen, zakurrari baino jaramon gehiago ez egitea? Utzi gizajoa lehertzen, hiltzen, erotzen eta sendagaia eskuetan euki...? Ikusi ez duenak, ezin konturatu daiteke.. Zuk ez dakizu larriaren berri.
- AITA: Adierazi ba neri nola ala...
- POLO: Edonork esaten zizun zure bihotzeko kutuna, edozein gizon xaxtar bezain morfinazalea zela. Eta nik adierazi gainera...? Ez duzu zure bururik ezagutzen. Gainera berri hori adierazteak min ematen zidan aita bati hori esatea. Nik zer egin... zaitu... haur bat bezalaxe zaitu. Inork inoiz zaitu dezakeen bezain ongi. Zuk baino askoz hobeto (*Aitak bellarrendokoa ematen dio*). Gizajoa! Agur gaiztoko gizona benetan. Seme nauzu nahi ez da ere, zure seme.
- ZELIA: Non da Jhonny?
- POLO: Ez dago hemen.
- ZELIA: Zuk badakizu. Ez ditut nik haren lagunak ezagutzen baina zuk bai.... Bart bi etorri zitzaizkigun.
- POLO: Pixkortu al zara?
- ZELIA: Ez. Jhonny aurkitu arte ez naiz lasaituko.
- AITA: Polok badaki non den.
- POLO: Zer ezan dizu sendagileak? Hemen ez zaudete ondo. Hobe duzue aldegin.
- ZELIA: Ni etxe honetan bizi naiz eta ez nau inork botako. Nahi dudanean nerez irtengo naiz. Ez uste izan zalataka ta istilutan hasiko naizenik. Zu zara ondo ez zaudena. Zer gertatzen zaizu? Non da nere senarra?
- POLO: Zai daukat. Ez du nahi zuek ikusterik. Nazkatu ta lotsatu egingo zinateke. Arreta pixkat izan zazue ba. Nere esana aditu. Nik badakit denen berri.

- ZELIA: Zer jakin behar duzu? Benetako alkar maitasuna denean, erantzun egin behar da.
- POLO: Hortantxe ari naiz ba. Eginahalean laguntzen... Grina mardikatu hori eten egin nahi du... ta nik egokiera hori ez galdu nahi.
- ZELIA: Alferrikakoa izango da. Hori ez du sekulan etengo, eta zuk gehiegi dakizu.
- POLO: Une hontan onenean. Ikusi dezagun behintzat.
- ZELIA: Ez jira beste aldera...Buruz buru begira nazakezu. Zuk onez egin dituzu orain artekoak, baina alferrik. Guk ezin egin dezakegu ezer. Hori ez dago gure esku. Hitzegin dudan sendagileak ere horrela diote.
- POLO: Harrizkoa morfina hartutakoan, ez dio inortxok ere igaritzen eta lau, sei ordu barru nork burutu...
- ZELIA: Nolatan jarraitu behar duzue ba.... Beldurtu diren haurrak bezala, alkar besarkatuta?
- POLO: Nik ez diot ezerri beldurrik eta ez bota neri denen errua. Ez dezazula zure burua estuasun hortan aurkitu... Aurki, seme-alabaren bat izango duzu. Egunen batean, oinazez, lurrean zilipurdika ikusiko bazenu, eta zeure esku sendagaia, min hori kentzeko, zer egingo zenuke?
- ZELIA: Eskua luzatuko nioke, oinazea kentzeko, baina gero, oinaze horren oinarria bilatuko nuke, behin betirako kentzeko. Jhonny gabe ezin bizi naiz, maite dut, eta ez nau lotsatzen bere egoera ilun horrek. Ez dut utziko bakarrik. Lagundu egin nahi diot, eta esaidazu berehalaxe non arkitzen den bestela poliziarri deituko diot aurki dezaten...
- AITA: Poliziarri deitu? Gaizkilearen eran haien eskuetan jarri? Eta maite duzula diozu?
- ZELIA: Barkatu baina une hontan, ez zaitut nere senarraren aitatzat jotzen. Garrantzi haundiko arazoa darabilkigu ta ez zara konturatzen.
- AITA: Baina zuk ez diezu deituko...Geok egingo dugu. Geure esku hartu ta sendagile bati deitu ta hark sendatuko du.

- ZELIA: Poliziak bakar bakarrik egin dezake zerbait. ... Ez al da hala Polo? Haiek dauzkate hortarako egokierak, haiek bakarrik.
- AITA: Ezetz ba, Jainkoarren. Ni ere bertan gelditu ta aurki dezaket hemen, irabazpide berria ta denen artean zaituko dugu, sendatu. Baina Polizia ez.
- ZELIA: Hemendik ez urruti, hortarakoxe, gaxotegi berezia daukate Jhonnyren tankerakoak sendatzeko egokia, haraxe eraman behar dugu.
- AITA: Jhonnyren tankerakoak? Zer esaten ari zara? Edonork esango luke Jhonnyri burutik egin zaiola... ez da nere semea hoietakoa...ez...Zeharo beheak jotzea litzateke...
- JHONNY: (*Kanpotik*) Polo! (*Sartuaz*) Bota itzak hemendik azkar... Dihoazela... Ez nazatela itxura txar hontan ikusi...
- AITA: Jhonny!!! Seme...!!!
- JHONNY: Aita... Zaitu nazazu... Ez daitezela hurbildu... Ez utzi hurre-ratzen... Ez nazatela etxetik atera... Ez nazatela eraman
- AITA: Ene ba... badihoakigu... Zer egin, Polo? Zer egin behar da?
- POLO: Ezadi egizue... Denok hemen gjaudek. ... denok hirekin... Ondo heldu... Ez askatu... Estutu gogor... Hamaika bider, euki izan dut nere besoetan estu...
- JHONNY: Minik haundiena zuk ikustea, maite... Horixe ez nuen nahi ba...zuk egoera larri hontan ikustea... Ez nuen nahi inork ikusterik.
- ZELIA: Ikusi zaitugu ba...ta zer axola zaio? Ez dugu gure bururik, atzipetu behar... Sendotu egin behar zaitugu ta ez ibili ezkutuka ta zer duzun asmatu ezinik, txoro eginda.
- JHONNY: Aita, damu dut zuk honelaxe ikusi beharra. Berriro ahorik irikiko banu, gerrikoaz emaidazu, hortzetako bat... Aita... kale zehar zoazela, txapela eroriko balitzaizu...?.Zelia... hala ere maite zaitut... zuk ez ikustearren nik erabili ta egin ditudanak, baina benetan esaten dizut ... egoera ilun honen azkena dela... barkatu.
- ZELIA: Oraintxe bai esan dezakegula, azkena iritxi dela... Poliziari deitu ta Hospitalera eramango zaitugu. Oraintxe deituko

diat. Ezetzak eta eragozpenak alferrik izango dira. Erabaki sendoa hartu dut. Lehen jakin izan banu, baina ez da oraindik berandu, oraindik garaiz gabiltza, bai.

JHONNY: Ondo da. Gezurra dirudi baina egia izan... Gaztetatik hasi ta bati txertatu dizkiote kimu onak "Ez duzu inor hilko", "Ezin zapal dezakek belarrik" eta gero ez bat eta ez bi... beste txertu gaizto baten bidez, egoera larri hau ta ez jakin, nondik eta nola... Deitu zazu, bai, deitu...

ZELIA: (Urrutzikinean) Poliziarekin hitzegin nahi nuke morfinazale bat salatu nahi nuke ...bai... nere senarra... azkar arren... bai...bestela berandutxo izango da, Zelia Popo andrea... Rivington Street ezker aldeko atea ...Eskerrik asko...

Hemen ditugu berehala ...

(Makal-makal ari da, malko garratzak aurpegira behera dituela. Berebilaren SIRENArekin batera, ezkutuzapia.)

OIHALA